

Брюксел, 30.4.2019 г.
COM(2019) 218 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ,
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪВЕТ, СЪВЕТА, ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И
СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА НА РЕГИОНИТЕ**

**Европа през май 2019 г.: Подготовка за по-обединен, по-силен и по-демократичен
Съюз в един все по-несигурен свят**

*Принос на Европейската комисия към неформалната среща на ръководителите на
ЕС-27 в Сибиу (Румъния) на 9 май 2019 г.*

Предисловие

В речта си за състоянието на Съюза през 2017 г. предложих, като част от Пътната карта за по-обединен, по-силен и по-демократичен Съюз, лидерите на Европа да се срещнат в румънския град Сибиу — град с уникална история, представителен и за източната, и за западната част на Европа, и за миналото, и за бъдещето — за да подготвят бъдещето ни с 27 държави членки. Срещата ни в Сибиу, която ще се проведе на 9 май, ще бъде подходящият момент да покажем какво може да постигне един обединен Съюз в бъдеще — точно преди изборите за Европейски парламент, насрочени за 23-26 май.

През последните пет години преминахме през множество изпитания, тъй като трябваше да се справим с огромен брой кризи. След всяка криза обаче ние ставахме по-силни. През цялото време вниманието ни беше неизменно съсредоточено върху изпълнението на обещанията, които поехме преди пет години, когато в контекста на резултатите от изборите за Европейски парламент лидерите изготвиха стратегическа програма за 2014-2019 г., която аз паралелно конкретизирах в десетте политически приоритета за ръководената от мен Комисия.

Тогава казах, че това е последният ни шанс, за да покажем на европейците, че техният Съюз работи за тях. Комисията, която имам честта да председателствам, отдаде цялата си енергия на тази мисия, вслушвайки се в надеждите, страховете и очакванията на европейците. Предприехме действия в области, които са от най-голямо значение — от възстановяването на работните места, растежа и инвестициите след кризата до укрепването на солидарността и отговорността на Съюза ни и осигуряването на равно заплащане за работниците, които вършат една и съща работа на едно и също място.

Сега трябва да отправим поглед към бъдещето, като се поучим от опита си и се осланяме на успехите си. Необходимо е да бъдем още по-амбициозни и по-целенасочени отпреди. Лидерите на Европа ще започнат разискванията в Сибиу, преди да се постигне съгласие по следващата стратегическа програма на заседанието на Европейския съвет през юни. Настоящият документ съдържа приноса на Комисията към този процес.

Всяко поколение има задължението да променя съдбата на европейците към по-добро и да спазва неизменното ни обещание за мир, напредък и просперитет. Това беше и моето призвание и работата на живота ми. Именно това трябва да продължи да ни води напред. Там, в Сибиу, на Деня на Европа, на който отбелязваме годишнината от Декларацията на Робер Шуман, заедно с 27 европейски лидери, аз ще се гордея с миналото ни, но ще бъда изпълнен с още по-голяма решимост и надежда за бъдещето ни.

Жан-Клод Юнкер, председател на Европейската комисия

Въведение

На 9 май 2019 г. лидерите на ЕС ще се срещнат в румънския град Сибиу, за да обсъдят политическите стремежи на Съюза и да подготвят стратегическата програма за следващите пет години. Това ще се случи в навечерието на изборите за Европейски парламент — най-машабното трансгранично проявление на демокрация с света, в което над 400 милиона европейци ще отидат до урните. Тези избори се провеждат тридесет години след края на комунизма и падането на Берлинската стена и петнадесет години след безпрецедентното разширяване на Съюза, с което бе превъзмогнато болезненото разделение на континента ни.

Днес, въпреки множеството вътрешни и външни предизвикателства, с които се сблъскваме, **нашият Съюзът осигурява мир, стабилност и просперитет в Европа и отвъд нея**. Съюзът ни твърдо отстоява своите принципи за демокрация, върховенство на закона и основни права, дори когато призивите за упражняване на сила и национализъм стават все по-гърмки. Общата ни история ни помага да устояваме на подобни призови. Именно това осигурява неизменното качество на европейския проект и придава уникалност на нашия модел, за чието запазване си заслужава да се борим.

След години на криза **Европа отново е в подем**. В Европа работят 240 милиона души, което е повече от когато и да е било преди. Потребителите и предприятията могат да се възползват от единен пазар, който предоставя по-голям избор и по-ниски цени. Нашата стабилна единна валута ни защитава от финансови сътресения. В света няма аналог на Европа, що се отнася до това да се гарантира, че ползите от социалната пазарна икономика достигат до всички части от населението. Европа се стреми да осигури безопасна среда за гражданите си чрез постигнатия през последните четири години напредък в областта на управлението на миграцията, защитата на границите и сигурността, който е по-голям, отколкото през предходните двадесет години. Освен това Европа е отговорна световна сила, която има водеща роля в борбата с изменението на климата, застъпва се за мира и устойчивото развитие в световен мащаб, насърчава свободната и справедливата търговия и създава стандарти за правата на човека, условията на труд, безопасността на храните и защитата на личните данни.

Тъй като светът около нас става все по-разпокъсан и несигурен, по-важно от всякога, но и по-трудно е този напредък да бъде поддържан и задълбочен. Предизвикателствата, пред които сме изправени всички ние, европейците, се умножават с всеки изминал ден — от световните миграционни потоци до по-силния конкурентен натиск върху ключови икономически отрасли, по-големите заплахи за сигурността ни и върховенството на закона, темпото на демографските и технологичните промени, както и все по-сериозните екологични рискове. Същевременно основаният на правила международен ред, който дълго време представляваше необходимата рамка за един проспериращ и сигурен Европейски съюз, се поставя под въпрос или дори целенасочено се подкопава от ключови участници.

Тези тенденции създават толкова възможности, колкото и предизвикателства. Те отправят сериозно предупреждение: **за да може Европа да процъфтява, държавите от ЕС трябва да действат заедно**. Те трябва да действат заедно, ако искат да запазят начина, по който живеем ние, европейците, да опазят нашата планета и да засилят влиянието ни по света. **Черпенето на сила от единството ще бъде единственият начин, по който Европа ще бъде в състояние да повлияе на хода на световните събития**. Ето защо Сибиу е възможност за лидерите на ЕС да демонстрират

единството си и да предоставят нови идеи за континента ни. Те би следвало да направят това, като покажат, че се вслушват в надеждите, тревогите и очакванията на гражданите и че са готови да предприемат решителни и съвместни действия, за да отговорят на тях.

Европейската комисия отправя днес редица препоръки за следващата стратегическа програма, която ще помогне на Съюза ни да направи точно това. Тъй като **политиката и комуникацията са двете страни на една и съща монета**, ние правим и предложения за по-добра комуникация на съвместните ни решения, което ще бъде от полза за гражданите и демокрацията в Европа. И приоритетите, които определяме, и начинът, по който обясняваме и работим с европейците, ще бъдат от решаващо значение, за да направим Съюза ни по-единен, по-силен и по-демократичен.

Част I: Принос на Европейската комисия за стратегическата програма на ЕС за 2019-2024 г.

През изминалото десетилетие на непрестанни промени и предизвикателства Европа доказва, че може да изпълни обещанието си за мир, просперитет и напредък за своите граждани, оборвайки твърденията на множество черногледни пророци. В тези времена на изпитания европейската икономика и общество станаха по-силни, въпреки че все още е необходима много работа, за да могат гражданите ни да се чувстват в безопасност и защитени и за да могат ползите от общите ни политики да достигнат до всички части на Съюза.

Изпълнението на тази задача става още по-трудно заради все по-несигурния и хаотичен свят около нас. С издигането на нови сили и поемането в нова посока на старите темата за европейското сътрудничество и целенасочена интеграция никога не е била по-актуална, нито по-неотложна.

Изборите за Европейски парламент на 23-26 май 2019 г. и последващите промени в политическото ръководство на институциите на ЕС са подходящият момент за нови ориентации на политиката, нови приоритети и нов стремеж за реформи. Нашият континент ще има водеща роля в утрешния свят единствено ако Европейският съюз докаже, че може да се справя с общите предизвикателства, пред които е изправен. Ще можем да изпълним очакванията на гражданите единствено ако сме способни да се обединим около общи решения и да ги изпълняваме бързо и ефективно. Затова се изискват колективните усилия на институциите на ЕС и на всички държави — членки на Съюза, действайки на национално, регионално и местно равнище.

Разделът по-долу е посветен на мястото, което заема Европа днес, както и на начина, по който тя може да се адаптира към текущите промени и да повлияе на тези, които предстоят. Въз основа на натрупания през последните пет години опит са изготвени няколко препоръки за политиката, които ще ни помогнат да постигнем тези цели.

I.1 ЕС днес

Преди пет години Европейският съвет определи мащабна стратегическа програма за Съюза във времена на промяна¹. Тази програма придоби по-конкретни измерения в десетте политически приоритета на председателя Жан-Клод Юнкер², които бяха изготвени по време на предизборната му кампания и в диалог с държавите членки и Европейския парламент. Приоритетите бяха съсредоточени върху най-важните за европейците теми, а именно възстановяване на работните места, растежа и инвестициите, утвърждаване на социалната справедливост, управление на миграцията, намаляване на заплахите за сигурността, отключване на потенциала на цифровия и енергийния преход, засилване на ролята на ЕС на световната сцена и увеличаване на прозрачността и демократичната легитимност.

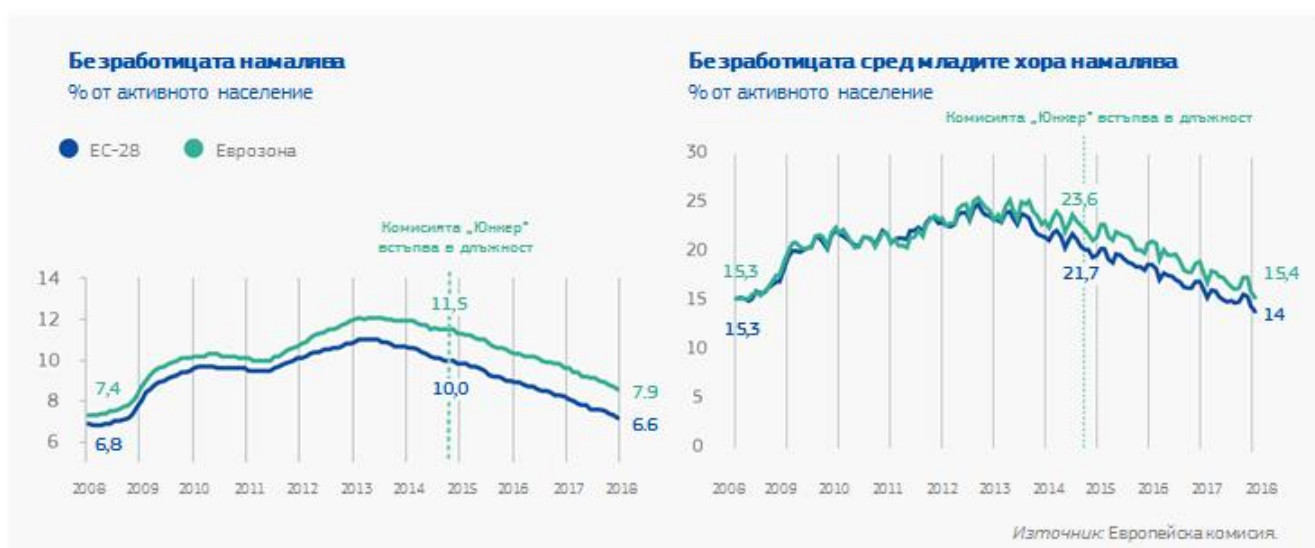
¹ „Стратегическа програма за Съюза във времена на промяна“, заключения на Европейския съвет от 26-27 юни 2014 г., приложение I.

² „Ново начало за Европа: моята програма за работни места, растеж, справедливост и демократична промяна — Политически насоки за следващата Европейска комисия“, председателя Юнкер, 15 юли 2014 г.

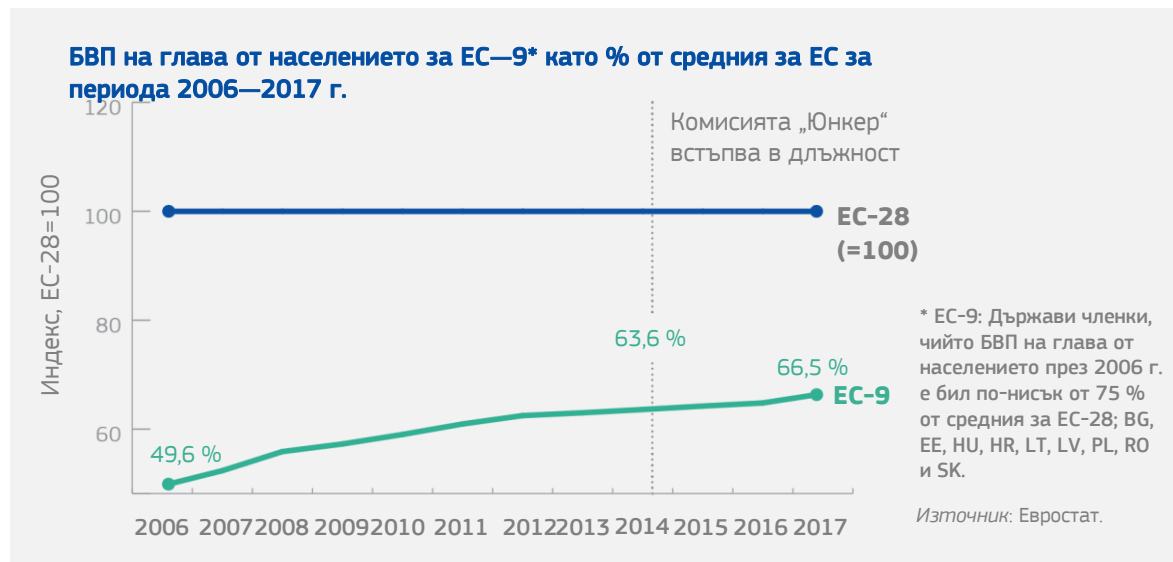
Тези усилия доведоха до осезаеми резултати за гражданите въпреки непредвидените трудности по пътя, които продължават да поставят Съюза ни пред сериозни предизвикателства.

Икономиката на Европа

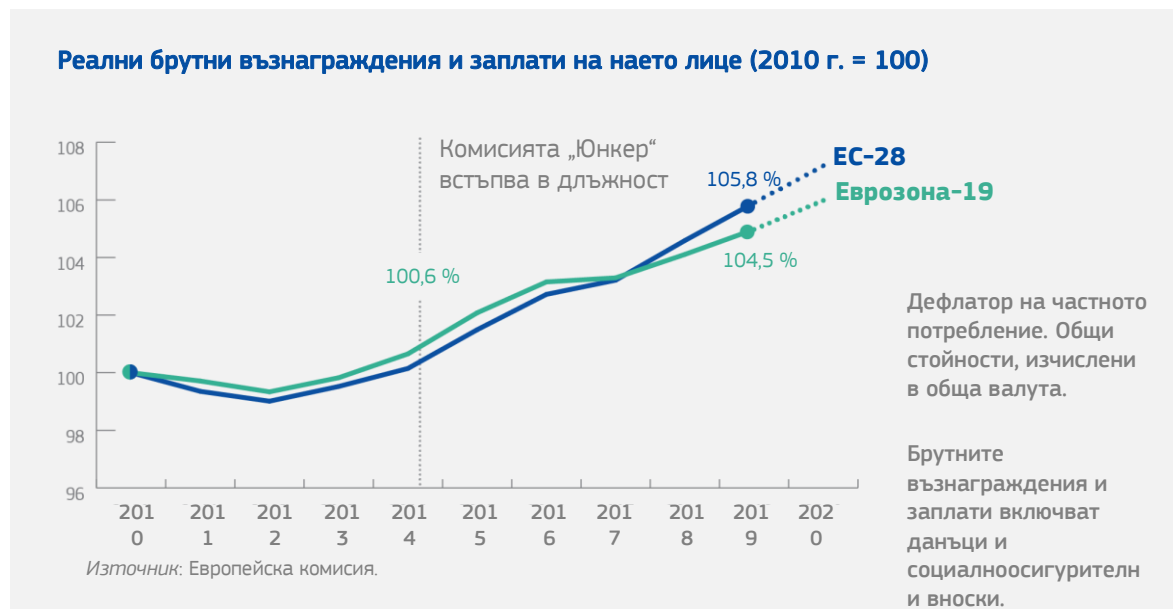
Амбициозната програма на ЕС за работни места, растеж и инвестиции, усилията за задълбочаване на единния пазар и гъвкавата парична политика на Европейската централна банка спомогнаха за трайно икономическо възстановяване. Икономиката на Европа отбелязва растеж през шест последователни години. Днес в Европа работят 240 милиона души, което е повече от когато и да е било преди, а безработицата отбелязва рекордно ниски нива от началото на века, въпреки че в някои държави членки тя остава висока, особено сред младите хора. Публичните финанси се подобриха навсякъде. Бедността и социалното изключване намаляват и се наблюдава по-голямо сближаване между държавите членки. Това се дължи преди всичко на положителния ефект от структурните и инвестиционните политики на ЕС. Един по-силен европейски финансов сектор подпомага кредитирането и инвестициите.

По-слабо развитите държави членки догонват останалата част на ЕС. Между 2006 г. и 2017 г. брутният им вътрешен продукт (БВП) на глава от населението е нараствал с 4,5 % годишно в сравнение с 1,4 % в по-развитите държави членки.

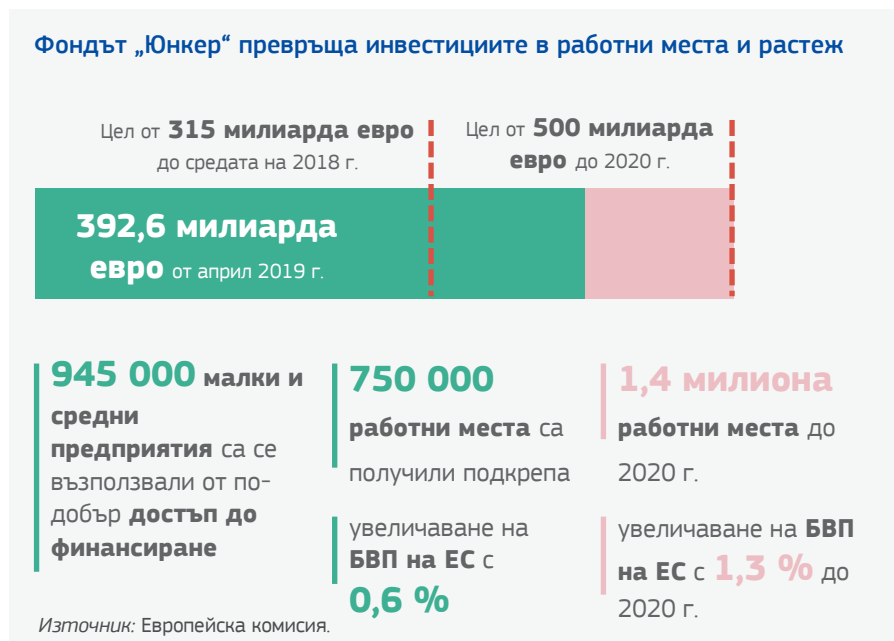

След намаляването на заплатите вследствие на кризата, понастоящем се наблюдава силна възходяща тенденция както в ЕС, така и в еврозоната, особено от 2017 г. насам. Очаква се нарастването на заплатите във всички държави — членки на ЕС, да продължи и през 2019 г. Това представлява много стабилна основа за увеличаване на потреблението на домакинствата и за по-голям вътрешен растеж, който е по-малко зависим от външни промени.

Европейският фонд за стратегически инвестиции, който започна да функционира през 2014 г. и е известен като фонда „Юнкер“, мобилизира допълнителни инвестиции на стойност почти 400 милиарда евро, което е с над 70 милиарда повече в сравнение с първоначалната му цел. Той **подпомогна работни места за 750 000 души в Европа**,

подобри достъпа до финансиране за 945 000 малки и средни предприятия и увеличи БВП на Европа с 0,6 %. Също така фондът „Юнкер“ е пример за новаторски и по-ефективен начин на използване на бюджета на ЕС за постигане на разнообразни цели на политиката, като например иновации, борба с изменението на климата, свързаност, качествени работни места.

Евротомкога не се е ползвало с толкова голяма обществена подкрепа. Единната ни валута е инструмент за икономическа защита и овластяване със силни позиции в световен мащаб. **Общо 175 милиона души в 60 държави извън еврозоната използват еврото** или местни валути, обвързани с него. Това се дължи и на факта, че еврото е много стабилна валута, при която **средният процент на инфлация е едва 1,7 % за първите 20 години от съществуването ѝ.**

Силната валута изисква добра икономическа политика и непрестанни усилия за извършване на структурни реформи в държавите членки. Ето защо създаденият през 2011 г. механизъм на ЕС за координиране на икономическите политики — европейският семестър — беше утвърден през годините. Понастоящем той съдържа специфични препоръки за еврозоната с по-силен акцент върху социалните приоритети и потребностите от инвестиции на равнището на държавите членки. Комисията започна също така да предоставя техническа подкрепа за структурните реформи в държавите членки, подпомагайки повече от 700 проекта за реформи в 26 държави членки. Тези проекти за реформи се отнасят до области като цифровизацията на публичните администрации или модернизирането на производствата по несъстоятелност. Инвестициите в хора са ключов елемент от устойчивостта и бъдещия растеж на Европа. Ето защо Европейският социален фонд оказва подкрепа на над 15 милиона души да развият необходимите умения за съвременния пазар на труда.

Рисковете в банковия сектор значително намаляха. Това се дължи на по-строгия надзор върху банките в ЕС, които понастоящем разполагат с много повече ликвидни активи, както и на банките в еврозоната, които подсилиха капиталовия си буфер с 812 милиарда евро от 2014 г. насам. В момента броят на необслужваните кредити е близък до нивата преди кризата. Това даде възможност на срещата на върха на държавите от

еврозоната през декември 2018 г. да бъдат подготвени следващите стъпки за банковия съюз.

Стриктното прилагане на правилата на ЕС посредством инструментите на единния пазар и политиката в областта на конкуренцията защитава гражданите и предприятията и стимулира растежа и иновациите. По-специално Комисията предприе решителни и ефективни действия при нарушения на правото на ЕС и твърди мерки в случаите, в които не можеше тези нарушения да бъдат прекратени чрез диалог³. В резултат на този по-стратегически подход беше обърнато по-голямо внимание на системните проблеми, където действията по правоприлагане на Комисията могат да доведат до реална промяна. Към момента има над 1500 неприключени производства за установяване на нарушение във всички държави членки. Комисията работи усърдно с националните органи, за да приключи тези производства в досъдебната фаза. От 2014 г. насам годишно 500 производства за установяване на нарушение приключват с намирането на решение, което представлява 90 % от общия им брой. Това показва колко е ценно по-ефективното взаимодействие между Комисията и националните органи, преди да се стигне до съдебната фаза, която често отнема време.

Освен това Комисията следеше отблизо прилагането на общоприетите **правила на ЕС в областта на конкуренцията**. При необходимост тя предприемаше решителни действия срещу сливания, нарушаващи конкуренцията, картели, злоупотреба с господстващо положение или решения за неправомерна държавна помощ. През периода 2015-2018 г. икономите, реализирани от потребителите вследствие на интервенции на Комисията във връзка с антитръстовите правила и сливания, варираха между 48 милиарда и 78 милиарда евро. Например през 2016 г. и 2017 г. Комисията наложи глоба в размер на 3,8 милиарда евро на картела за товарни автомобили, а през 2018 г. — правнообвързващи ангажименти на Газпром да позволи свободния поток на

³ Съобщение на Комисията „По-добри резултати чрез по-добро прилагане“, С(2016) 8600 final, 13.12.2016 г.

газ в Централна и Източна Европа на конкурентни цени. Прилагането на правото на ЕС в областта на конкуренцията беше от значение и за установяването на равнопоставени условия на конкуренция на цифровите пазари в Съюза. Между 2017 г. и 2019 г. Комисията глоби Google три пъти с общо 8,25 милиарда евро за нарушаване на антитръстовите правила на ЕС. Тези нарушения не позволяваха на други дружества да се конкурират с предимствата на своите продукти и да създават иновации, както и лишаваха европейските потребители от ползите от конкуренцията. И накрая, намесите на Комисията в областта на държавната помощ допринесоха за установяването на равнопоставени условия на конкуренция за всички и по отношение на данъчното облагане. Например през август 2016 г. Комисията заключи, че на Apple са били предоставени незаконни данъчни облекчения, вследствие на което Ирландия си възстанови 14,3 милиарда евро. Паралелно с това Комисията одобри държавна помощ в размер на 1,75 милиарда евро от четири държави членки за важен проект от общоевропейски интерес. Проектът ще даде възможност за извършване на иновации в микроелектрониката, които ще бъдат от полза за цялата европейска икономика.

Изпълнение на стратегическата програма на ЕС за 2014-2019 г.

Често се твърди, че Съюзът е прекалено разединен или прекалено бавен в постигането на ефективни резултати от политиките. Тези критики не отчитат факта, че ЕС не е федерална държава. Той представлява система на многостепенно управление, която включва 28 демокрации на национално равнище, често с влиятелни демократични слоеве отдолу, и демократични процеси между институциите на ЕС. Поради това за постигането на справедлив, балансиран компромис често е необходимо време, както и желание от страна на участниците да направят отстъпки. Нормално е вземането на решения в ЕС често да отнема повече време, отколкото на национално равнище. Въпреки тази уникална политическа система и множеството допълнителни предизвикателства по пътя ЕС успя да изпълни ангажиментите, поети през 2014 г. в стратегическата програма на Европейския съвет и десетте политически приоритета на Комисията „Юнкер“.

До лятото на 2018 г. Комисията „Юнкер“ представи всички законодателни предложения, с които се беше ангажирала в началото на своя мандат. Комисията направи общо 471 нови законодателни предложения и продължи да работи по още 44 законодателни предложения, представени от предходните комисии. От тях 348 предложения бяха приети или одобрени от Европейския парламент и Съвета през сегашния мандат. Това показва, че в **348 случая Съюзът е успял да постигне съгласие относно предприемането на действия, с които да се работи за напредъка на Европа**. Забележително е, че в около 90 % от случаите окончателният компромис беше одобрен с консенсус в рамките на Съвета на министрите и по този начин беше подкрепен от всички 28 държави членки. Това показва една ясна тенденция. Случаите на постигане на консенсус между 28-те държави членки се увеличават с всяка изминала година от влизането в сила на Договора от Лисабон⁴.

⁴ Вж. анализ на Nicolai von Ondarza, Jahrbuch der europäischen Integration 2018, стр. 85 и следващи (стр. 91).

Изпълнение на програма за положителни реформи

Законодателни предложения, направени от Комисията „Юнкер“ или прехвърлени от предходни комисии.*

* Това се отнася за 515 предложения — 471, направени от Комисията „Юнкер“, и 44, прехвърлени от предходни комисии.

През последните пет години беше отбелязан значителен напредък във всички области на политиката. В приложение III са изброени **20 ключови постижения**, а в приложение IV — **10 ключови предложения, които са „недовършени дела“**, тъй като тези предложения са все още в Парламента и Съвета. При изготвянето на следващата стратегическа програма следва да бъдат взети предвид посочените по-долу аспекти на политиката.

- ЕС беше в състояние да работи по-бързо и по-ефикасно по стратегическата си програма, тъй като още от самото начало Комисията „Юнкер“ пое ангажимента за по-добро регулиране. Това беше подкрепено от **ангажимента на председателя Юнкер „да се действа мащабно по важните въпроси и скромно по маловажните“**, който беше по-късно одобрен от лидерите на ЕС в Римската декларация от 25 март 2017 г.⁵ Това даде възможност за целенасочена законодателна програма. В началото на мандата си Комисията „Юнкер“ **оттегли 100 висящи законодателни предложения** от предходната Комисия, прилагайки принципа на политическо прекъсване. Представените от нея **законодателни предложения са със 75 % по-малко на година**, отколкото направените от нейната предшественичка. Освен това през лятото на 2018 г. Комисията преустанови внасянето на нови законодателни предложения, което позволи на Парламента, Съвета и самата нея да посветят цялата си енергия на приключването на текущите законодателни процедури. Създаването на поста

⁵ Вж. Римската декларация. Декларация на ръководителите на 27 държави членки и на Европейския съвет, Европейския парламент и Европейската комисия, 25 март 2017 г.: Ние желаем Съюзът да действа мащабно по важните въпроси и скромно по маловажните.

„първи заместник-председател, отговарящ за по-доброто регулиране“ и назначаването на Франс Тимерманс на тази отговорна позиция, по-силната координираща роля на Генералния секретариат на Комисията, създаването на независимия Комитет за регулаторен контрол и работата на Работната група по въпросите на субсидиарността, пропорционалността и принципа „правим по-малко, но по-ефективно“⁶ бяха ключови новости, които допринесоха за прилагането на принципа на председателя Юнкер „мащабно по важните въпроси“.

- ЕС постигна изключителни успехи на цифровия единен пазар през последните пет години. След премахването на **таксите за роуминг** гражданите, пътуващи в друга държава от ЕС, понастоящем използват 12 пъти повече мобилни данни, отколкото преди. Вече не се извършва необосновано **блокиране на онлайн услуги заради местоположението**. Освен това бяха приети нови **правила в областта на авторското право**, които са адаптирани към ерата на цифровите технологии и гарантират справедливо възнаграждение за творците, силни права за потребителите и поемането на отговорност от страна на платформите. През април 2018 г. бяха договорени нови правила относно преносимостта, които дават възможност на гражданите да прехвърлят абонамента си за телевизия или стрийминг на мястото, където отиват, без значение в коя част на ЕС се намира това място. Общо 49 % от абонатите са се възползвали от тази възможност през първата година от влизането в сила на новите правила. От 30-те предложения, които Комисията направи за завършването на цифровия единен пазар, 28 бяха приети от Европейския парламент и Съвета и само две — за неприкосновеността на личния живот в електронната среда и за центъра и мрежата за компетентност в областта на киберсигурността — все още не са приети.

Край на таксите за роуминг за всички пътуващи в ЕС														
ХРОНОЛОГИЯ														
2007	2012	2015	2016	2017	2008	2012	2015	2016	2017	2007	2012	2015	2016	2017
			Цена на вътрешния пазар	Цена на вътрешния пазар				Цена на вътрешния пазар	Цена на вътрешния пазар				Цена на вътрешния пазар	Цена на вътрешния пазар
0,49 €	0,29 €	0,19 €	+ до 0,05 €		0,28 €	0,09 €	0,06 €	+ до 0,02 €		600 €	0,7 €	0,2 €	+ до 0,05 €	
Извършено гласово повикване (1 минута)					Изпратен SMS					Данни в MB				
Източник: Европейска комисия.														

- Значителен напредък бе отбелязан при действията в областта на климата, енергийната политика и кръговата икономика. ЕС изигра централна роля за договарянето на **Парижкото споразумение от 2015 г.**, което влезе в сила след ратифицирането си от Съюза. Преходът на Европа към чиста енергия уверено

⁶ Вж. доклада на Работната група по въпросите на субсидиарността, пропорционалността и принципа „правим по-малко, но по-ефективно“, 10 юли 2018 г., и съобщението на Комисията „Принципите на субсидиарност и пропорционалност: засилване на тяхната роля в изготвянето на политиките на ЕС“, COM(2018) 703 final, 23.10.2018 г.

напредва. Например Европейският парламентът и Съветът постигнаха съгласие по всички **мерки от пакета „Чиста енергия за всички“**. Това ще насърчи прехода към възобновяеми енергийни източници, по-голяма енергийна ефективност и по-добре свързан европейски енергиен пазар. Като част от ангажиментите си съгласно Парижкото споразумение ЕС ще намали своите емисии на парникови газове с най-малко 40 % до 2030 г. Благодарение на инициативи на ЕС като неговата стратегия за пластмасите и забраната на пластмасовите изделия за еднократна употреба Европа е световен лидер в прехода към кръгова икономика. Усилията, които се полагат за диверсифициране на енергийния внос и за укрепване на общия енергиен пазар на ЕС, започват да дават резултат. В началото на мандата шест държави членки (България, Естония, Латвия, Литва, Финландия, Швеция) разчитаха изцяло на един-единствен доставчик на газ. Към момента само Финландия е в тази ситуация, като газът има ограничен дял в енергийния микс на страната. Това ще намали зависимостта ни от внос на енергия, ще стимулира енергийния преход и ще ни помогне да изпълним целите си в областта на климата.

- През изминалите пет години ЕС успя да постигне значим напредък в наглед спорни области на политиката. В сферата на **социалната политика** ЕС действа единно и решително, за да могат трудовият ни пазар и институциите ни за социално подпомагане да бъдат подготвени за бъдещето и да подкрепят изцяло нашата социална пазарна икономика. Комисията направи 25 предложения — от **реформата на Директивата относно командироването на работници и създаването на Европейския орган по труда до Европейския акт за достъпността, равновесието между професионалния и личния живот и създаването на по-добри условия на труд и достъпа до социална закрила**, като 24 бяха приети. Все още не е прието само предложението за реформата на координацията на системите за социална сигурност. **Европейският стълб на социалните права**, чиято съвместна прокламация от Европейския парламент, Съвета и Комисията се състоя на 17 ноември 2017 г. в Гьотеборг⁷, служи като ориентир за възобновено сближаване към по-добри условия на живот и труд на целия континент. Напредъкът бе постигнат и в **областта на данъчното облагане**. От направените от Комисията 21 предложения беше постигнато съгласие по 14 от тях, в това число предложенията за данъчната прозрачност, за борбата с избягването на данъци и за данъка върху добавената стойност. Приемането на други важни предложения, като обща консолидирана основа за облагане с корпоративен данък и данъчно облагане на цифровата икономика, все още се очаква.
- Общо 57 от предложенията, които все още не са приети, се отнасят до **следващата многогодишна финансова рамка (2021—2027 г.)** и до разходните програми в различни области на политиката. Всички тези предложения бяха внесени от Комисията през май и юни 2018 г. Въпреки че Европейският парламент и Съветът постигнаха частична договореност по 11 от предложенията, всички те продължават да бъдат висящи, тъй като преди да могат да бъдат финализирани секторните програми, е необходимо да се постигне споразумение по общата рамка. На заседанието на Европейския съвет

⁷ Междунституционална прокламация относно европейския стълб на социалните права, ОВ С 428, 13.12.2017 г., стр. 10—15.

през декември 2018 г. беше заключено, че трябва да бъде постигнато споразумение до есента на 2019 г.

- Съгласно настоящата стратегическа програма инвестирането в хора е приоритет. По линия на **програмата „Еразъм+“** и на програмите преди нея 10 милиона души са имали възможността да учат, да се обучават или да извършват доброволческа дейност в чужбина. **Европейският корпус за солидарност**, който стартира преди малко повече от две години, показва колко ангажирани могат да бъдат младите хора в Европа и каква гражданска съвест имат —повече от 120 000 души са заявили интерес, а около 14 000 вече са започнали доброволческа дейност. Очаква се до края на 2019 г. броят на започналите доброволческа дейност да достигне 23 000.
 - **„Коперник“ и „Галилео“**, космическите услуги на ЕС за наблюдение на Земята и за определяне на местоположението, вече функционират и се очаква да донесат осезаеми ползи за единния пазар. Те допринасят за икономическия растеж и подпомагат работата ни в области като изменението на климата, селското стопанство, океаните, транспорта, цифровизацията, наблюдението на границите, сигурността и отбраната. Благодарение на космическата програма „Галилео“, която показва истинската стойност на европейския суверенитет, Европа продължава да бъде участник в космическата надпревара. **Нито една държава членка не би могла сама да изведе в орбита 26 сателита в услуга на повече от 700 милиона настоящи ползватели по целия свят.**
-
- Значителен напредък бе постигнат във връзка със **Съюза на капиталовите пазари**. Комисията внесе 13 предложения, от които все още не са приети само две — относно колективното финансиране и относно действието на прехвърлянето на вземания спрямо трети страни. Благодарение на новия **Регламент относно проспектите** за дружествата, особено малките и средните предприятия, ще бъде по-лесно да набират средства на капиталовите пазари. **Общоевропейският продукт за лично пенсионно осигуряване и мерките за подобряване на пазара на ЕС за трансгранични инвестиции** предоставят на гражданите нови възможности за спестяване и инвестиране и допринасят за по-интегрирани и по-ликвидни пазари.
 - От ноември 2014 г. насам ЕС започна да сключва и прилага **нови, балансиращи търговски споразумения**, сред които се открояват Споразумението за икономическо партньорство с Япония — най-голямото договаряно досега двустранно търговско споразумение на ЕС — и Всеобхватното икономическо и търговско споразумение между Канада и ЕС. В сила влязоха и търговските споразумения с още 13 държави. През същия период ЕС финализира търговски споразумения с държави от Източна и Западна Африка, Сингапур, Виетнам и Мексико, стартира нови преговори с Австралия, Чили, Мексико, Нова Зеландия

и Тунис и продължи да преговаря с Меркосур и Индонезия, както и с Китай⁸ за всеобхватно споразумение относно инвестициите. Комисията „Юнкер“ въведе по-голяма прозрачност при преговорите, която се оказва от ключово значение за техния успех.

- С цел осигуряването на равнопоставени условия за всички в световната търговия **инструментите за търговска защита** бяха модернизирани. Сега те позволяват на ЕС да предприема по-ефективни действия срещу нелоялните търговски практики. Новият **механизъм за сътрудничество за скрининг на преките чуждестранни инвестиции** ни помага да идентифицираме случаи, в които чуждестранните инвестиции представляват заплаха за сигурността ни. Само три от 17-те предложения все още не са приети (закрила срещу законодателство с извънтериториално приложение, контрол върху износа на изделия с двойна употреба и международни обществени поръчки).
- За да защити основното право на гражданите на неприкосновеност на личния живот, ЕС въведе общи стандарти чрез **Общия регламент относно защитата на данните**. С цел по-голяма сигурност за европейците онлайн и в реалния свят държавите от ЕС си сътрудничат понастоящем в борбата с **измамата и подправянето на платежни средства, различни от парите в брой**. С **Акта за киберсигурността** бяха въведени европейски сертификати за свързани продукти и услуги. **Нови правила във връзка с борбата с тероризма, резервационните данни на пътниците при въздушния транспорт, съставките за правене на бомби и огнестрелните оръжия** допринасят за предотвратяването на терористични актове и престъпления. Новата **Европейска прокуратура**, в която понастоящем участват 22 държави членки, ще разследва престъпления, свързани със средства от ЕС, и трансгранични измами с данък върху добавената стойност.
- Действията на ЕС постигнаха **осезаеми резултати в областта на миграцията**, особено под натиска на кризата от 2015 г., макар че не липсваха и спорове. Засилването на сътрудничеството с държавите на произход и транзитните държави чрез рамката за партньорство спомогна ЕС да осигури нови договорености за обратно приемане и помага на трети държави да се справят с първопричините за миграцията. **Изявлението на ЕС и Турция** и финансовият пакет в размер на 6 милиарда евро за **Механизма на ЕС за бежанците в Турция** подкрепят Турция при приема на близо четири милиона бежанци. Ангажираността на ЕС с Турция също допринесе за намаляването на незаконните и опасни влизания през границите в ЕС и за намаляването на броя на смъртните случаи в морето. Понастоящем **числеността на незаконно пристигналите се е върнала на равнищата отпреди кризата**. Числеността на пристигналите в Централното Средиземноморие е намаляла с 80 % в сравнение с тази от 2016 г., а на пристигналите в Източното Средиземноморие — с 90 %, в сравнение с върховите равнища през 2015 г. Операциите на ЕС спомогнаха за спасяването на живота на 730 000 души от 2015 г. насам. Благодарение на **програмите на ЕС за презаселване** от 2015 г. насам над 50 000 от най-уязвимите лица в Близкия Изток, Северна Африка и Африка на юг от Сахара

⁸ Съвместно съобщение на Европейската комисия и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност „ЕС—Китай — стратегически перспективи“, JOIN(2019) 5 final, 12.3.2019 г.

получиха убежище в ЕС. По линия на схемата на ЕС за спешно преместване, създадена от Съвета през 2015 г., почти 35 000 души, търсещи убежище — всички отговарящи на изискванията лица — бяха успешно преместени от Италия и Гърция в други държави — членки на ЕС. **Доверителният фонд на ЕС за Африка** на стойност 4,2 милиарда евро спомага за справяне с първопричините за принудителното разселване и незаконната миграция и допринася за по-доброто управление на миграцията.

Положението понастоящем: незаконни преминавания на границата по 3-те основни маршрута

Източник: Европейска комисия.

- Чрез създаването на **Европейската гранична и брегова охрана** и предвиденото увеличаване на нейния капацитет на 5 000 гранични служители до 2021 и 10 000 най-късно до 2027 г. всички държави членки поеха допълнителна съвместна отговорност за защитата на външните граници на ЕС. Освен това външните граници на ЕС бяха укрепени посредством въвеждането на **система за влизане/излизане** и **европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им**.
- С **програмата rescEU** ЕС създаде допълнителен резерв от активи, включително противопожарни самолети и хеликоптери, предназначени за подпомагане на държавите членки при необходимост. Програмата също така драстично увеличава финансовата подкрепа (напр. за адаптиране, ремонт и оперативни разходи) за активи, регистрирани в Европейския резерв за гражданска защита, и помага за трансграничния обмен на информация и знания в областта на предотвратяването на бедствия. Тя също така подобрява координацията с фонд „Солидарност“ на Европейския съюз, който от ноември 2014 г. насам е предоставил подкрепа на хора в засегнати от бедствия региони в размер на повече от 2 милиарда евро.
- Въпреки мащаба на предизвикателствата, свързани с миграцията и сигурността, **Шенгенското пространство** за свободно движение на хора беше запазено. Няколко държави обаче все още запазват временните проверки по вътрешните граници, което застрашава нормалното функциониране на Шенгенското пространство в дългосрочен план, както и ползите от него за гражданите и икономиката на Европа. **Пътната карта на Комисията „Завръщане към**

Шенгенската система⁹ от март 2016 г. продължава да изисква допълнителна решителна работата на държавите членки за укрепване на взаимното доверие и за възстановяване на положението на отворени вътрешни граници в рамките на ЕС.

- ЕС стана по-силен фактор на световната сцена. По-конкретно той засили партньорството си с Африка чрез създадения през 2018 г. **Алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места**. Чрез мобилизирането на инвестиции в размер на 44 милиарда евро до 2020 г. **Планът на ЕС за външни инвестиции** постига конкретни резултати в Африка и съседните на ЕС държави в подкрепа на реформите, инвестициите в инфраструктура и финансирането за малките и средните предприятия. Освен това ЕС поднови усилията си за постигане на стабилност в съседните му държави. Със своята ясно заявена и надеждна политика на разширяване ЕС „изнася“ стабилност и насърчава политическите, икономическите и социалните реформи в **Западните Балкани**. ЕС даде нов стимул за тези процеси посредством стратегията за Западните Балкани от 2018 г.
- От 2014 г. насам ЕС, следвайки инициативата на председателя Юнкер, който отдели приоритетно място на отбраната в политическата си програма, ЕС постигна безпрецедентен напредък в областта на сигурността и отбраната. **Постоянното структурирано сътрудничество**, в което участват 25 държави членки с цел задълбочаване на сътрудничеството в областта на отбраната в рамките на Съюза, ще бъде движеща сила за по-нататъшен напредък. Договореният неотдавна **Европейски фонд за отбрана** и предшестващите го програми насърчават силна, иновативна и ефикасна отбранителна промишленост и повишават автономността на ЕС.

⁹ Съобщение на Комисията „Завръщане към Шенгенската система — пътна карта“, COM (2016) 120 final, 4.3.2016 г.

Дублиране на разходите за европейска отбрана

Дублиране на използваните системи

Брой на видовете оръжейни системи*

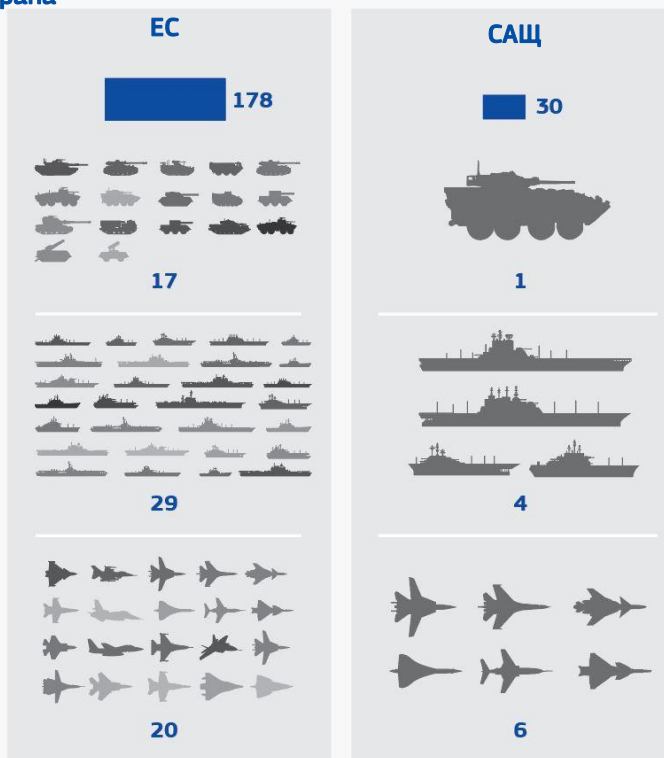
Примери:

Основни бойни танкове

Разрушители/фрегати

Бойни самолети

*За избрани категории оръжейни системи

Източник: Esource: Стокхолмски международен институт за изследване на проблемите на мира (данни от 2016 г.), Международен институт за стратегически изследвания (Военен баланс, 2017 г.), Европейски център за политическа стратегия, Доклад от Мюнхен за сигурността, 2017 г.

- Като част от усилията за повишаването на прозрачността и отговорността при изготвянето на политиките на ЕС **Европейската гражданска инициатива** беше реформирана, за да стане по-лесна за използване. Процесът беше опростен и сега платформа за сътрудничество предлага практическа помощ на организаторите. Това доведе до нарастване с 14 % на регистрираните инициативи и намаление с 80 % на инициативите, които не са регистрирани, по време на мандата на настоящата Комисия в сравнение с предишната Комисия¹⁰.
- В хода на мандата на настоящата Комисия нито едно предложение на Комисията не беше отхвърлено от Съвета, докато **две предложения бяха официално отхвърлени от Европейския парламент**. Първият отказ се отнасяше до новите правила за генетично модифицирани организми (ГМО), които щяха да дадат възможност на отделните държави членки да забраняват използването на генетично модифицирани храни и фуражи на своята територия. Второто предложение имаше за цел преразпределянето на средства (напр. от фондовете за регионалното развитие, селското стопанство или рибарството), които да се прибавят към подкрепата на Съюза за структурни икономически реформи. В някои други случаи работата бе фактически спряна дори и да нямаше официално отхвърляне. Примерите включват предложението за реформа, целяща да внесе повече прозрачност и отчетност в работата на комитетите от национални представители, контролиращи упражняването на

¹⁰ През мандата на настоящата Комисия бяха регистрирани 33 инициативи в сравнение с 29 през мандата на предишната Комисия, а само 4 инициативи не са били регистрирани в сравнение с 20 при предишната Комисия.

изпълнителните правомощия на Комисията (този процес е известен като „комитология“ — предложението в тази връзка е по същество блокирано в Съвета), и предложението за европейска електронна карта за услуги (на което съответната комисия на Европейския парламент се противопостави, но по което пленарния състав на Парламента никога не е гласувал).

Запазване на стратегическата визия при предизвикателства и по време на криза

През последните пет години, в допълнение към изпълнението на стратегическата си програма, ЕС трябваше да посрещне няколко кризи. Това изискваше **нови форми на управление на равнището на ЕС**. Комисията предугади тази необходимост, като коренно промени собствената си структура през ноември 2014 г. и като стратегически съсредоточи вниманието си върху по-малко на брой приоритети и законодателни предложения. С възлагането на заместник-председатели да ръководят екипи по проекти в конкретни области на политиката, свързани с десетте политически приоритета, и със създаването на специални служби и работни групи на Комисията за нови предизвикателства, председателят Юнкер осигури на Комисията възможността да изпълни стратегическата програма на ЕС по ефективен и разбираем начин. Той постигна това чрез премахване на разделенията между областите на политиката и насърчаване на по-широк и всеобхватен поглед върху политиките.

Предотвратяване на „Грексит“: През първите месеци от своя мандат Комисията „Юнкер“ трябваше да се справи с нова криза в периода, когато Гърция не успя да завърши втората си програма и в продължение на няколко седмици съществуваше реална опасност от „Грексит“. През цялата първа половина на 2015 г. председателят Юнкер, заместник-председателят, отговарящ за еврото и социалния диалог, и комисарят по икономическите и фискалните въпроси водеха непрекъснати преговори с новото гръцко правителство, държавите членки от еврозоната, Европейския механизъм за стабилност, Европейската централна банка и Международния валутен фонд, за да подготвят почвата за нова програма за подкрепа на стабилността. Тази програма беше договорена на среща на върха на държавите от еврозоната, проведена на 12—13 юли 2015 г. За първи път такава програма бе подложена от Комисията на предварителна оценка на социалното въздействие. Комисията изготви също така план да се помогне на Гърция да стабилизира своята икономика и да оптимизира използването на средствата от ЕС с цел стимулиране на създаването на работни места, растежа и инвестициите. ЕС мобилизира близо 35 милиарда евро за Гърция по линия на различни програми за финансиране за периода 2014—2020 г., което доведе до увеличение на БВП от приблизително 2 % в Гърция. Комисията, посредством новата Служба за подкрепа на структурните реформи, създадена през 2015 г., предостави и координира мащабна техническа подкрепа на Гърция за организирането на необходимата административна подкрепа за нейните реформи. В критичен момент през юли 2015 г. Комисията, чрез краткосрочен заем, спомогна за мобилизирането на мостово финансиране в размер на 7 милиарда евро по линия на Европейския механизъм за финансово стабилизиране, чрез което предотврати на практика пагубно и неочаквано за Гърция изпадане от еврозоната в резултат от това. През август 2018 г. Гърция успешно излезе от тригодишната програма за подкрепа на стабилността, в рамките на която бяха предоставени общо 61,9 милиарда евро заеми въз основа на прилагането на широкообхватна и безпрецедентна програма за реформи. Сега този импулс за реформи трябва да бъде запазен. Усилията на гръцкия народ, подкрепата на Комисията и

солидарността на останалите 18 държави членки от еврозоната обаче сложиха край веднъж завинаги на всички спекулации за „Грексит“.

Миграция: През 2015 г. започна най-тежката бежанска криза в света след Втората световна война с незабавни и широкообхватни последици за Европейския съюз. С оглед на това предизвикателство председателят Юнкер своевременно определи за първи път комисар, отговарящ за въпросите на миграцията. Той също така възложи на първия си заместник-председател да координира цялата необходима работа, с отчитане на нейното вътрешно и външно измерение, като обедини усилията на всички комисари и генерални директори. В тясно сътрудничество с председателя Юнкер това улесни последователното изготвяне на изявлението на ЕС и Турция и подготовката на свързаните с него срещи на върха между ЕС и Турция. След публикуването на Европейската програма за миграцията през 2015 г. ЕС предприе решителни стъпки в три ключови области: работата с партньори извън Съюза, защитата на външните ни граници и работата вътре в Съюза. ЕС засили оперативния си капацитет за подкрепа на държавите членки при управлението на миграцията. Това включваше укрепване на неговите агенции и осигуряване на бърза и ефективна оперативна и финансова подкрепа на държавите членки, подложени на натиск, по-специално Гърция и Италия.

Напрежение в областта на търговията: В един свят на нарастващо напрежение в областта на търговията Комисията „Юнкер“ предприе редица мерки от 2017 г. насам за укрепване на легитимността и всеобхватността на процесите на договаряне и приемане в търговската политика. Всички текстове във връзка с преговори, включително препоръките за нови разрешения за започване на преговори, проектите на указания за водене на преговори, предложенията за преговорни тестове, докладите от преговорните кръгове и резултатите от текущите преговори, се публикуват. Комисията създаде консултативна група за търговските споразумения, която да позволи на Комисията да участва в диалог с гражданското общество и по-лесно да събира различни гледни точки и мнения от широка и балансирана група от заинтересовани страни, включващи синдикати, работодателски организации, асоциации на потребителите и други неправителствени организации. Комисията също така въведе нов подход към своите двустранни търговски и инвестиционни споразумения. Преговорите за търговски споразумения обхващат области, в които ЕС има изключителна компетентност, докато преговорите за споразумения за защита на инвестициите обхващат както области, в които ЕС има изключителна компетентност, така и области, в които ЕС разполага с компетентност, споделена с държавите членки. Споразумението за икономическо партньорство с Япония е първото, във връзка с което бе следван успешно този нов подход.

На 25 юли 2018 г. председателят Юнкер и президентът Тръмп се споразумяха да стартират нова фаза на отношенията на близко приятелство и силни търговски връзки между Съединените щати и Европейския съюз. Те постигнаха съгласие по съвместна декларация между ЕС и САЩ за предотвратяване на ескалация на напрежението в областта на търговията и за изготвяне на положителна програма за трансатлантическа търговия. Те решиха да създадат веднага изпълнителна работна група, съставена от техните най-близките съветници, която да осъществи тази съвместна програма. В рамките на Комисията работата на тази група се подкрепя от всички служби на Комисията и се координира от Генералния секретариат. Като непосредствен резултат от това досега не са наложени нови мита и ЕС и САЩ работят за премахване на всички съществуващи мита върху промишлени стоки и за подобряване на сътрудничеството. През април 2019 г. Съветът даде мандат на Комисията за преговори със САЩ по

споразумение за премахване на митата върху промишлените стоки и споразумение за оценките на съответствието, като по този начин бе изпълнен ангажиментът, поет в Съвместното изявление на председателя Юнкер и президента Тръмп.

Сигурност: След ужасяващите терористични атентати в Париж през 2015 г. Комисията прие Европейската програма за сигурност с цел да се дадат насоки за действията на ЕС в отговор на сложната и бързо променящата се среда в областта на сигурността. Като определи комисар, който да отговаря за Съюза на сигурност, с правомощия да координира работата в областта на сигурността във всички области на политиката с подкрепата на специализирана работна група от експерти от съответните звена на Комисията, председателят Юнкер осигури съгласуван, ефективен и хоризонтален подход в тази сфера. Приетите различни приети мерки имат за цел да се работи за преодоляването на трансграничните предизвикателства, свързани с тероризма и организираната престъпност, чрез подобряване на обмена на информация, укрепване на киберсигурността и оперативно сътрудничество между правоприлагащите органи и с агенциите на ЕС. Новите мерки също така предоставиха на националните правоприлагащи органи необходимите инструменти за ефективна борба с тероризма, трансграничната престъпност и киберпрестъпността и засилиха устойчивостта на ЕС срещу тези заплахи.

Брексит: През януари 2013 г. министър-председателят Камерън обяви намерението си да организира референдум относно членството на Обединеното кралство в Европейския съюз. В отговор на искането на Обединеното кралство за „нова договореност“, представено през ноември 2015 г., председателят Юнкер създаде работна група на Комисията под ръководството на Джонатан Фоул, опитен генерален директор, относно „стратегически въпроси, свързани с референдума в Обединеното кралство“. Този екип изготви от името на ЕС нови договорености за членството на Обединеното кралство. В резултат от това през февруари 2016 г. бе изготвен нов набор от договорености в отговор на притесненията на Обединеното кралство, който включваше правно обвързващо решение от държавните и правителствените ръководители от ЕС, заседаващи в рамките на Европейския съвет¹¹. Тези нови договорености бяха подкрепени единодушно от всички държави — членки на ЕС-27, както и от Обединеното кралство. Въпреки тези усилия 51,9 % гласуваха на 23 юни 2016 г. в полза на напускането на ЕС срещу 48,1 %, гласували в подкрепа на продължаването на членството в ЕС.

След референдума председателят Юнкер незабавно създаде специална „работна група по член 50“ на Комисията, която да подготви очакваните преговори с Обединеното кралство за оттеглянето на страната от Европейския съюз. Той определи Мишел Барние, бивш заместник-председател на Комисията и бивш министър на външните работи на Франция, за ръководител на работната група и за главен преговарящ. Съветът бързо да определи Комисията за преговарящ от страна на ЕС. Преговорите започнаха обаче чак през юни 2017 г., тъй като Обединеното кралство едва през март 2017 г. нотифицира официално в съответствие с член 50 от Договора за Европейския съюз намерението си да напусне Съюза. Малко след това в страната бяха проведени общи избори. След това беше договорено споразумение, което да гарантира организираното оттегляне на Обединеното кралство, а също така беше приета

¹¹ „Новата договореност за Обединеното кралство в рамките на Европейския съюз“, ОВ С 69I, 23.2.2016 г. През февруари 2016 г. Европейският съвет изрази съгласие, че съвкупността от договорености в Новата договореност ще отпадне, ако резултатът от референдума в Обединеното кралство е за напускане на Европейския съюз.

политическа декларация, в която се очертават елементите на амбициозно, широко, задълбочено и гъвкаво партньорство. Комисията осигуряваше през цялото време пълна прозрачност на преговорите и тясно сътрудничество с държавите — членки на ЕС-27, и Европейския парламент. Споразумението за оттегляне и политическата декларация относно бъдещите отношения между Европейския съюз и Обединеното кралство получиха единодушна подкрепа от всички държави — членки на ЕС-27, и от правителството на Обединеното кралство. Успоредно с преговорите Комисията също се подготвяше, започвайки от декември 2017 г., за сценарий без споразумение. В Генералния секретариат на Комисията бе създадена специална „група за подготвеност за Брексит“ и тя изготви повече от 90 известия за заинтересовани страни и 19 законодателни предложения, за да се гарантира, че ЕС 27 е добре подготвен за нежеланото, но възможно, неорганизирано оттегляне на Обединеното кралство от Съюза.

Като цяло Комисията прекара 4 месеца в преговори по нови договорености с министър-председателя Камерън и 18 месеца в преговори по споразумението за оттегляне и политическата декларация с министър-председателя Мей. Създаването на специализирани екипи в рамките на Комисията, които да се занимават с въпроси, отнасящи се до Обединеното кралство, гарантира, че тези преговори не отклоняват вниманието от работата по положителната програма на ЕС. Това даде възможност на Комисията изцяло да се съсредоточи върху изпълнението на стратегическата програма на ЕС, без да е налице въздействие от променливостта на преговорите по Брексит. Европейският съвет напълно подкрепи този подход. Както е посочено в точка 27 от насоките за преговори за излизането на Обединеното кралство от ЕС, приети от Европейския съвет (чл. 50) на 29 април 2017 г.: „Европейският съвет е все така решен да работи амбициозно по приоритетите, които Съюзът си е определил. Преговорите с Обединеното кралство ще бъдат водени отделно от текущата работа на Съюза и няма да влияят върху нейното развитие“.

I.2 Предизвикателства пред Европа в глобален контекст

Живеем в епоха на преход. В глобален мащаб ние се движим към многополюсна система, в която трябва да се осъществява баланс между различни интереси и стремежи. В икономически план ние се движим към все по-засилено черпене от все по-ограничените ресурси и към стремително нарастваща международна конкуренция. Това е съчетано с легитимните стремежи на всички да имат дял от благоденствието в бъдеще. От технологична гледна точка ние преминаваме към парадигма, в която човешките способности ще бъдат все повече засилвани от машини.

Изменящите се икономики и сфери на труда, изменението на климата и променящата се геополитика вече имат съществено въздействие върху Съюза и ще бъдат основни движещи сили за нашето бъдеще. Те трябва да бъдат на преден план в съзнанието на лидерите при вземането на решения, в контекста на резултатите от изборите за Европейски парламент, относно нивото на нашите амбиции и приоритетите ни за следващите пет години и по-нататък.

Сред многобройните предизвикателства, които ще засегнат Европа в средносрочен и дългосрочен план, се открояват четири тенденции. Начинът, по който ги предвиждаме и се подготвяме за тях, ще предопредели дали сме в състояние да ги превърнем от предизвикателства във възможности.

Цифровизация

Цифровизацията и новите технологии ще променят коренно начина ни на живот и работа. Ще се появят нови възможности, по-специално в областта на здравеопазването, мобилността, промишлеността и науката. Те притежават голям потенциал за бъдещата конкурентоспособност на Европа и за нейния растеж. В същото време цифровизацията води до рискове, по-конкретно от увеличаване на големите разлики в притежаваните цифрови умения и от задълбочаване на социалните и регионалните различия в рамките на Европа.

Нарастването на обема на данни изпреварва нарастването на капацитета за обработване на данни, поради което изкуственият интелект става все по-важен за тълкуването и използването на потоците от данни. Европа се намира в условията на глобална конкуренция за контрол на технологии и данни. Технологично напреднали дружества, по-специално от САЩ и Китай, бързо се превърнаха в най-големите предприятия в света и изграждат нови световни вериги за създаване на стойност. Техните продукти и услуги преопределят начина, по който европейците живеят, работят и потребяват.

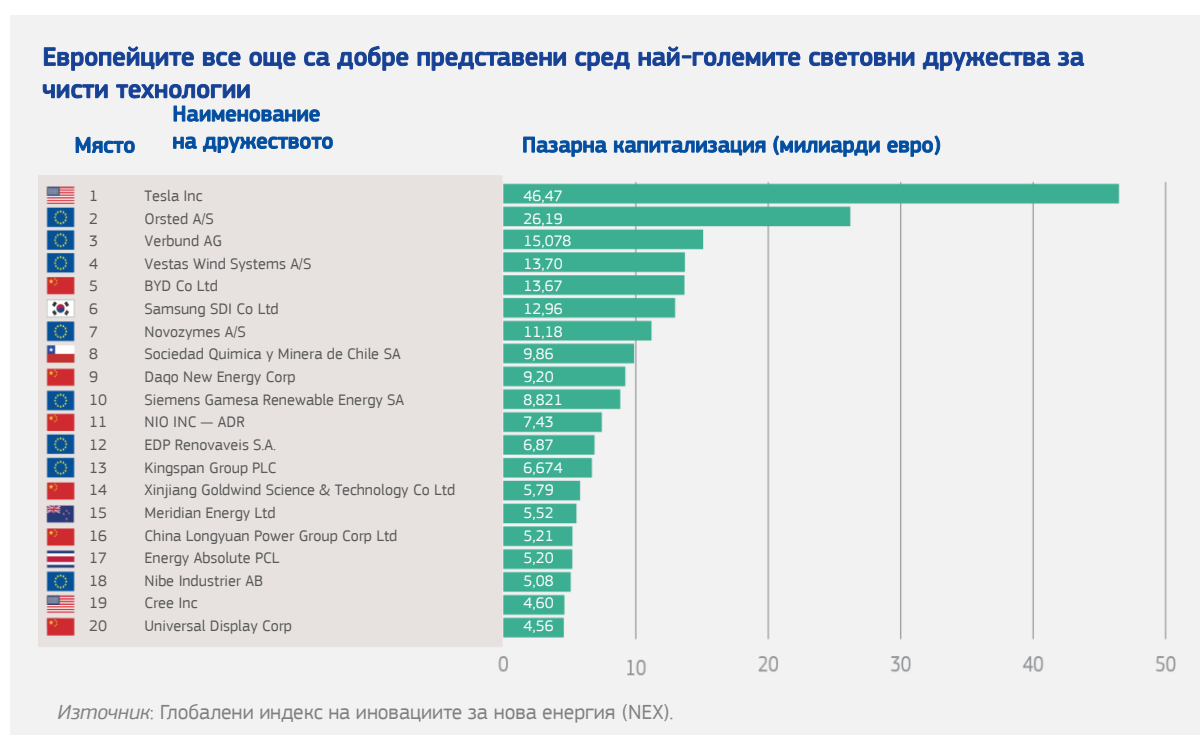
Европа не изпитва недостиг на иновативни идеи за цифров бизнес, но малък брой наши иновативни европейски предприятия се разрастват и разширяват в Европа или въздействат определящо върху тези световни пазари. Размахът на амбициите на други основни играчи, които често се ползват от държавна подкрепа, по-ниски стандарти или по-ниски данъчни ставки, представлява риск за влиянието на Европа върху развитието на технологиите в световен мащаб. Те оспорват и нашите ценности, етични принципи и нашите интереси по въпроси, като например икономиката, основана на данни, сигурността и неприкосновеност на личния живот, и подкопават сигурността на цифровата верига на доставки.

Изменение на климата и околна среда

Въздействието на изменението на климата става все по-явно с нарастващи рискове за световния просперитет, устойчивите стандарти на живот и сигурността. Настоятелните

призови за действие от Европа и по целия свят стават по-силни с всеки изминал ден, а последиците от изменението на климата и мерките, предприети за преодоляването им, все повече се усещат от всички хора във всекидневния им живот. Това изисква решителни, но справедливи и балансирани мерки на политиките.

За да бъдат постигнати амбициозните цели на Парижкото споразумение, преходът към чиста енергия в световен мащаб трябва да бъде драстично ускорен. Ще бъдат необходими значителни инвестиции и финансовият сектор трябва да играе своята роля. Никоя възвръщаемост от инвестиции обаче не може да бъде по-голяма от тази, изразяваща се в чиста планета, намаляване на зависимостта от вноса на енергия, устойчив икономически растеж и нарастващо използване на чиста енергия и решения за енергийна ефективност. Европейските дружества са сред световните лидери в областта на чистите технологии. Това прави изменението на климата не само предизвикателство, но и възможност, ако към него се подходи по подходящ начин.

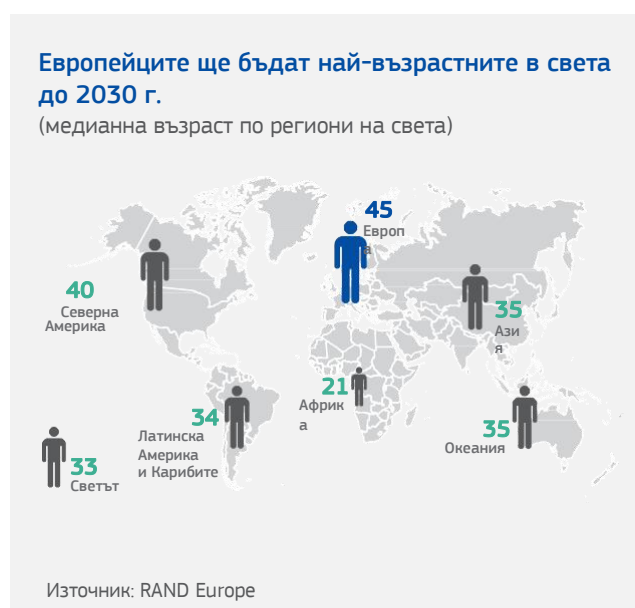
Изменението на климата поражда също предизвикателства и рискове за социалното равенство, които трябва да бъдат отстранени, за да се гарантира справедлив преход за работниците и гражданите, по-специално за регионите с високо потребление на въглища и високи въглеродни емисии. Преходът ще има глобални икономически, социални и геополитически последици, засягащи партньорствата и външната политика на ЕС.

Отвъд изменението на климата и енергията безграничното използване на природните ресурси на нашата планета води до влошаване на качеството на околната среда и заплашва нашата способност да отговорим на потребностите на бъдещите поколения. Тази прекомерна употреба на природните ресурси също така застрашава нашата икономика, която е зависима от вноса на суровини. За да се справим с предизвикателствата, свързани с околната среда и изменението на климата, трябва също да осъществим преход към кръгова икономика, да опазваме екосистемите и

биологичното разнообразие, да повишим устойчивостта на продоволствената система и да ограничим обезлесяването.

Демография и общество

Последиците от демографските промени ще бъдат в основата на някои най-предвидимите предизвикателства, пред които нашият Съюз и неговите държави членки ще се изправят в средносрочен план. Благодарение на високото качество на живот и благосъстоянието на европейците очакваната продължителност на живота продължава да нараства. До 2030 г. Европа ще стане първият континент, на който медианната възраст е около 45 години. Макар че по-голямата продължителност на живота е много положително развитие, тя също така оказва натиск върху здравните и социалните системи, създава безпрецедентни проблеми от гледна точка на справедливостта между поколенията и ще има трайно въздействие върху нашите общества като цяло.

В същото време ниската раждаемост като цяло е вероятно да доведе до намаляване на населението на ЕС до 2050 г. Докато населението на ЕС понастоящем представлява 6,7 % от световното население, то ще възлиза на 6,1 % и 5,4 % съответно през 2030 г. и 2050 г. Високият прираст на населението в други части на света, различаващите се стандарти за хуманно отношение към животните, както и въздействието на изменението на климата и на конфликтите вероятно ще увеличат още повече миграционния натиск от Африка и отвъд нея.

Европа има водеща позиция в световен план по отношение на качеството на живот

Данни за 2016 г. или най-нови налични данни

ЕС-27

Русия

Канада

Очаквана продължителност на живота	82,2
Щастие	7,3
Платен годишен отпуск	10
Отпуск по майчинство	8,2
Свободно време	14,4
Дял на доходите на най-горния 1 %	13,6

ЕС-27

Очаквана продължителност на живота	80,7
Щастие	6,7
Платен годишен отпуск	22
Отпуск по майчинство	17,3
Свободно време	15,5
Дял на доходите на най-горния 1 %	10,3

Русия

Очаквана продължителност на живота	70,5
Щастие	6,0
Платен годишен отпуск	20
Отпуск по майчинство	20
Свободно време	15
Дял на доходите на най-горния 1 %	20,2

САЩ

Очаквана продължителност на живота	79,3
Щастие	7,0
Платен годишен отпуск	0
Отпуск по майчинство	0
Свободно време	14,5
Дял на доходите на най-горния 1 %	20,2

Бразилия

Очаквана продължителност на живота	75,0
Щастие	6,6
Платен годишен отпуск	22
Отпуск по майчинство	17
Свободно време	15
Дял на доходите на най-горния 1 %	28,3

Япония

Очаквана продължителност на живота	83,7
Щастие	5,9
Платен годишен отпуск	10
Отпуск по майчинство	9,4
Свободно време	14,9
Дял на доходите на най-горния 1 %	10,4

Китай

Очаквана продължителност на живота	76,1
Щастие	5,3
Платен годишен отпуск	5
Отпуск по майчинство	14
Свободно време	N/A
Дял на доходите на най-горния 1 %	13,9

Южна Африка

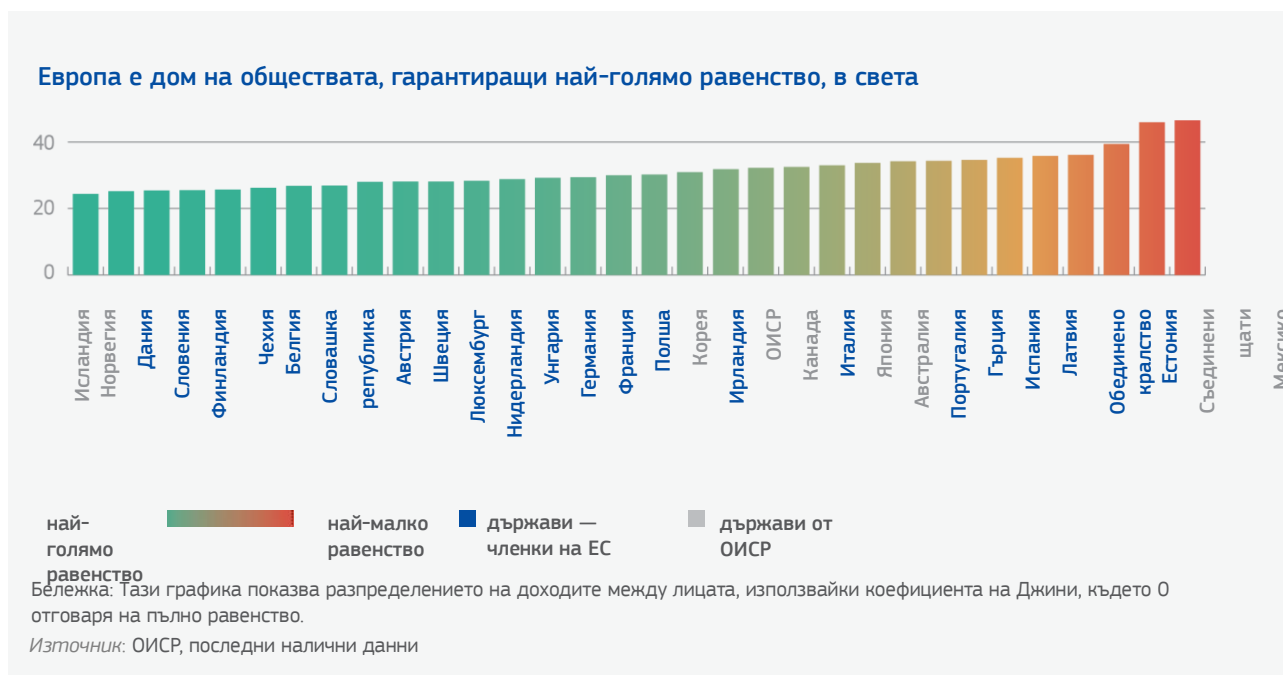
Очаквана продължителност на живота	62,9
Щастие	4,8
Платен годишен отпуск	15
Отпуск по майчинство	10,2
Свободно време	N/A
Дял на доходите на най-горния 1 %	19,2

Австралия

Очаквана продължителност на живота	82,8
Щастие	7,3
Платен годишен отпуск	20
Отпуск по майчинство	2,5
Свободно време	14,4
Дял на доходите на най-горния 1 %	9,1

- ↑ Средна очаквана продължителност на живота при раждане в години
- 😊 Индекс (10 - най-високата степен на щастие)
- 🏠 Минимален брой дни платен годишен отпуск
- 👶 Изцяло платен отпуск по майчинство в седмици
- 🚶 Време, посветено на отход и грижа за себе на ден в часове
- ★ % от националния доход на доходите на най-горния 1 %

Източници: ОИСР, ООН, Европейска комисия, Световна база данни за доходите

Подобряването на хуманното отношение към животните и осигуряването на достъп до висококачествено, приобщаващо образование, професионална преквалификация, социална защита и обществени услуги представляват неотложни въпроси за европейските граждани. Достъпът до социално и енергийно ефективно жилищно настаняване на достъпни цени е предизвикателство. Около 10 % от домакинствата в ЕС изразходват над 40 % от своите доходи за жилищни разходи.

Разликата в благосъстоянието между държавите членки като цяло намалява. Европа е водещият континент в света, когато става въпрос за постигнат напредък в намаляването на неравенството.

В същото време има риск от увеличаване на разликата в благосъстоянието в рамките на държавите членки, особено между градските райони и селските по-отдалечени региони. Макар и да поставя предизвикателства, модернизацията на икономиката ще предостави възможности за по-бързо развитие на регионите и създаване на работни места. Технологиите и автоматизацията ще продължат да променят из основи начина, по който работим, произвеждаме продукти и предоставяме услуги. Много млади европейци ще работят в професии, които днес все още не съществуват, а повечето работници ще трябва да сменят работата си и да обновяват уменията си много пъти в хода на кариерата си.

Един все по-многополюсен свят

Европа и останалата част от света са изправени пред все по-сложна и нестабилна обстановка от гледна точка на сигурността. Нови сили търсят мястото си на световната сцена, докато съществуващите сили се отдръпват или дори нарушават основаната на правила международна система. Многостранныят и основан на правила световен ред е подложен на сериозен натиск в момент, в който той е необходим повече от всякога.

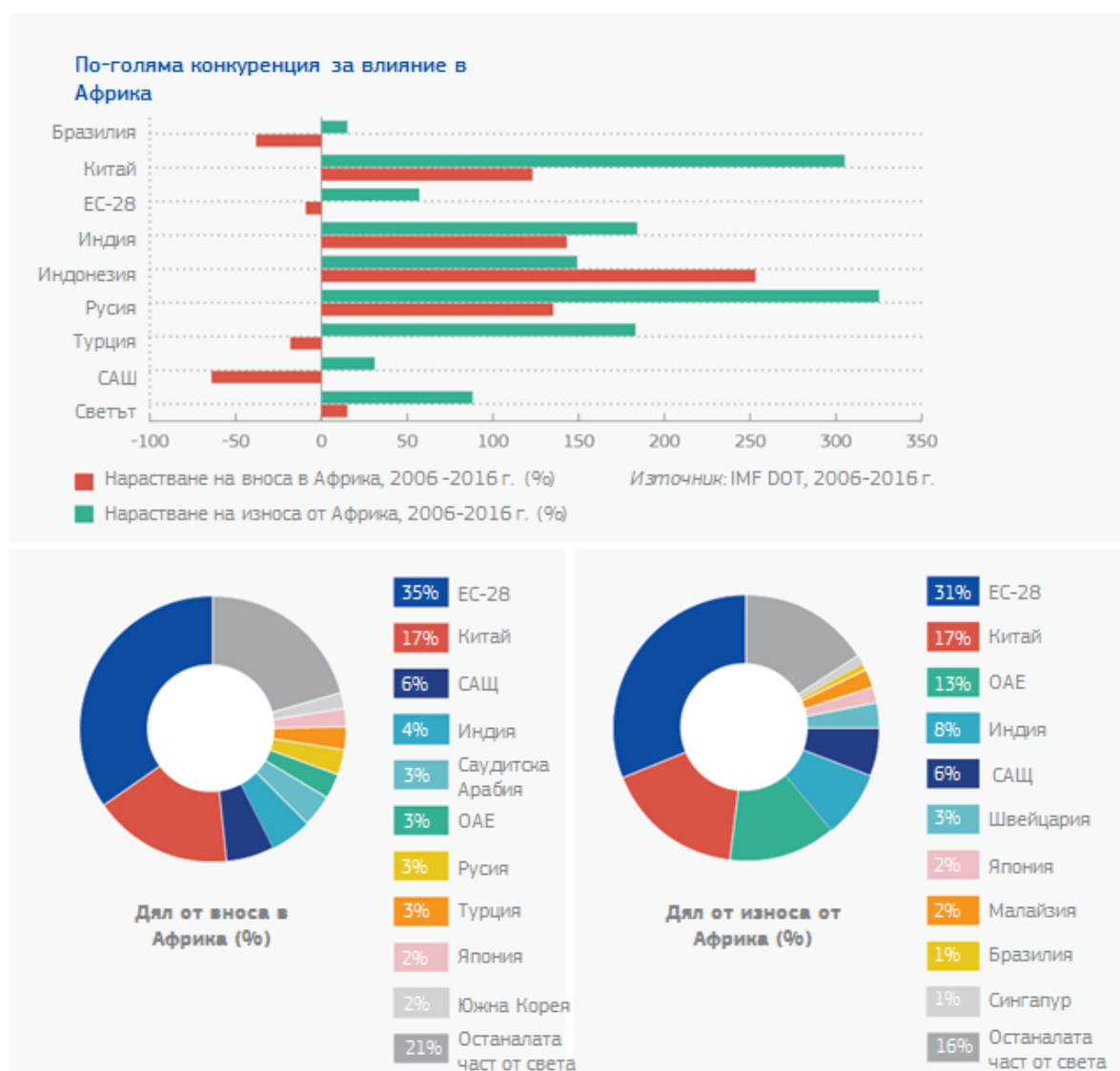
През последните години **обстановката** в Европейския съюз **в областта на сигурността** се промени драстично. Голяма част от настоящите предизвикателства

пред мира и сигурността в Европа са резултат от нестабилността в съседните на ЕС държави и променящите се видове заплахи.

С разпространението на цифровите технологии все по-разпространени стават хибридните заплахи и заплахите за критичната инфраструктура. Нараства рискът от злонамерени действия в киберпространството и целенасочени кампании за дезинформация от страна на чуждестранни участници, с цел да повлияят върху обществената подкрепа или да подкопаят нашите демокрации.

Малко вероятно е заплахата от тероризъм да изчезне в близко бъдеще. Все повече групи, както у нас, така и в чужбина, използват съвременни комуникационни канали за разпространение на радикални идеологии, които създават разделение в нашите общества и предизвикат нестабилност в световен мащаб. Необходимо е Европа да действа решително както по отношение на предотвратяването на тероризма, така и по отношение на оказването на подкрепа за пострадалите от терористични атаки. Неотдавнашните нападения в Шри Ланка и Крайстчърч, Нова Зеландия, показаха ключовата роля на интернет, който дава възможност на терористични организации да радикализират, набират сподвижници, улесняват и насочват терористична дейност. Бързото откриване и премахване на терористично съдържание онлайн е от решаващо значение и може да бъде осъществено ефективно само на европейско и световно равнище и това е причината, поради която Комисията направи предложения в тази посока.

Икономическата конкуренция става все по-голяма и в съседните на ЕС държави, в Африка и по света. Тъй като първичните ресурси стават все по-оскъдни, конкуренцията за тях, и по-специално за прясната вода и храните, вероятно ще се засили и ще увеличи заплахите за сигурността. Социалната и икономическата нестабилност по света, причинена от невъзможността или нежеланието на националните правителства да предоставят основни услуги или да осигурят социално равенство, допълнително увеличава нестабилността и заплахите за сигурността. В тази бързо променяща се обстановка в света Европа и Африка по-специално могат да спечелят много, ако засилят икономическите и политическите си връзки. Останалите участници на световната сцена отделят все по-голямо внимание на континента, но Европа работи с Африка въз основа на партньорство между равнопоставени участници и трябва да се стреми към по-нататъшно увеличаване на инвестициите и търговията.

В същото време геополитическата динамика подчертава ролята на Европейския съюз като надежден и стабилен партньор и като поддръжник на многостранния ред за все по-голям брой страни. ЕС, например, изигра решаваща роля при сключването и изпълнението на споразумението относно ядрената програма на Иран, целящо дългосрочна стабилност и просперитет в региона. ЕС защити основания на правила международен ред чрез силен отговор на анексирането на Крим от Русия и дестабилизирането на Източна Украйна. Той направи усилия за постигане на стабилност, мир и сигурност в Сахел, Либия и Афганистан. Съюзът подкрепи ролята на Организацията на обединените нации, не на последно място благодарение на водещата си роля в международните преговори в областта на климата, довели до Парижкото споразумение, и в Програмата за устойчиво развитие до 2030 г. на Организацията на обединените нации.

I.3 Препоръки във връзка с политиките за следващата стратегическа програма

През март 2017 г., в навечерието на 60-ата годишнина от подписването на Договорите от Рим, Европейската комисия публикува своята Бяла книга за бъдещето на Европа¹². В нея се очертават пет възможни сценария за бъдещето на ЕС с 27 държави членки. Това беше отправната точка за широк дебат относно бъдещето на Европа, който сега може да бъде източник на вдъхновение за основните политически приоритети на стратегическата програма за периода 2019—2024 г. Комисията силно насърчи участието на гражданите, разработването на нови форми на граждански диалози и консултации с гражданите, направи дебата по-гъвкав и интерактивен, като осигури достъп до него онлайн и достигна до по-широка и разнообразна аудитория.

Бъдещето на Европа — Размисли и сценарии за ЕС-27 до 2025 г.
(от Бялата книга на Европейската комисия за бъдещето на Европа, март 2017 г.)

Сценарий 1: Продължаваме, както досега. *Проблемите се решават в хода на възникването им и в съответствие с това се въвежда ново законодателство. Бързината, с която се вземат решения, зависи от преодоляването на разликите в мненията на участниците.*

Сценарий 2: Остава само единният пазар. *Акцентът е върху задълбочаването на единния пазар. Страните от ЕС-27 работят заедно толкова, колкото и понастоящем, в области като миграцията, сигурността или отбраната.*

Сценарий 3: Тези, които искат да правят повече, правят повече. *ЕС-27 продължава както досега, но когато някои държави членки искат да правят повече, те работят заедно. Други държави могат да се присъединят по-късно.*

Сценарий 4: Правим по-малко, но по-ефективно. *ЕС-27 насочва своето внимание върху ограничен брой приоритети, където предприема бързи действия и разполага със солидни инструменти за изпълнение и правоприлагане.*

Сценарий 5: Правим много повече заедно. *Държавите членки решават, че могат да се справят с предизвикателствата само заедно 27-те, и предоставят повече правомощия и ресурси за колективно вземане на решения във всички области. Решенията се вземат по-бързо и по-бързо се прилагат.*

¹² Европейска комисия, Бяла книга за бъдещето на Европа Размисли и сценарии за ЕС-27 до 2025 г. (COM(2017) 2025, 1.3.2017 г.). Бялата книга бе последвана от 6 документа за размисъл на Комисията:

- Документ за размисъл относно социалното измерение на Европа, 26.4.2017 г. (изготвен от заместник-председателя на Комисията Валдис Домбровскис и комисар Мариан Тейсен)
- Документ за размисъл относно извличането на ползите от глобализацията, 10.5.2017 г. (изготвен от първия заместник-председател на Комисията Франс Тимерманс и заместник-председателя Юрки Катайнен)
- Документ за размисъл относно задълбочаването на Икономическия и паричен съюз, 31.5.2017 г. (изготвен от заместник-председателя на Комисията Валдис Домбровскис и комисар Пиер Московиси)
- Документ за размисъл относно бъдещето на европейската отбрана, 7.6.2017 г. (представен от върховния представител/заместник-председател на Комисията Федерика Могерини и заместник-председателя на Комисията Юрки Катайнен)
- Документ за размисъл относно бъдещето на финансите на ЕС, 28.6.2018 г. (представен от комисарите Гюнтер Йотингер и Корина Крецу)
- Документ за размисъл „Към устойчива Европа до 2030 г.“, 30.1.2019 г. (изготвен от първия заместник-председател на Комисията Франс Тимерманс и заместник-председателя Юрки Катайнен)

Проведени са над 1 600 диалога с гражданите в кметства, университети и други места в целия Съюз, с участието на стотици хиляди граждани от различни националности, възрасти, религии и политическа принадлежност. Повече от 80 000 души са отговорили на онлайн въпросника относно бъдещето на Европа, изготвен от гражданска група от 96 европейски граждани.

Проучвания на общественото мнение на Евробарометър потвърждават, че **приоритетите на гражданите са се променили през последните години с оглед на новите предизвикателства и променената световна обстановка.**

Опирайки се на напредъка, постигнат от нашия Съюз през последните години, вслушвайки се в мнението на гражданите и отчитайки резултатите от изборите за Европейски парламент, стратегическата програма на ЕС за периода 2019—2024 г. е подходящата рамка за търсене на решения за предизвикателствата и оползотворяване на възможностите, разкриващи се днес пред Европа. Сега ЕС се нуждае от нови, амбициозни, реалистични и добре насочени цели за следващия политически цикъл. Всичко, което правим, следва да помогне на европейската икономика, общество и околна среда по пътя на устойчивото развитие. За да направим нашия Съюз по-обединен, по-силен и по-демократичен в един все по-несигурен свят, бъдещото действие следва, по мнение на Комисията, да се съсредоточи върху пет измерения.

Комисията също така публикува четири съобщения за укрепване на нашите правомощия за вземане на решения в ключови области на политиката¹³.

Закриляща Европа

Европейският проект донесе мир и просперитет в продължение на повече от седем десетилетия. Европейският начин за осигуряване на мира и сигурността е внимателно комбиниране на целеви граждански и военни мерки: това е, което прави Европейския съюз уникален световен фактор в областта на сигурността. Световният мир изисква глобални действия и, като най-успешният проект за мир в историята, ЕС трябва да изпълнява своята роля в пълна степен. Когато е възможно, трябва да помогнем за предотвратяване на сериозни конфликти. Когато това не е възможно и когато ценностите и интересите на ЕС са изложени на риск, трябва да действваме на ранен етап и решително посредством интегриран подход.

Трябва да продължим усилията си за изграждане на ефективен и истински **Европейски съюз на сигурността**. Тероризмът и сигурността са основни тревоги за гражданите на ЕС. Като се има предвид все по-силно изразеният трансграничен характер на заплахите, Съюзът трябва да играе важна роля за повишаване на вътрешната сигурност. Трябва да използваме по-ефективно европейските ресурси чрез обединяване на усилията за предотвратяване и борба с тероризма, организираната престъпност, киберпрестъпността и хибридните заплахи. Сигурността на гражданите може да бъде подобрена чрез оперативно съвместими информационни системи и модернизирана правна рамка за сътрудничество, като например по-добър достъп до електронни доказателства.

Следва също така да се премине към истински **Европейски съюз за отбрана**, като се използват гражданите елементи, въведени през последните години, за да може сътрудничеството в областта на отбраната в рамките на ЕС да се превърне в норма, а не в изключение. ЕС следва да съсредоточи усилията си върху области, в които сътрудничеството може да доведе до ясни ползи, като например отбранителната промишленост и научните изследвания, кибернетичната отбрана, военната мобилност, управлението при хибридни кризи, както и мисиите и операциите в чужбина. Това ще позволи на Европа да поеме допълнителна отговорност за собствената си сигурност, да подобри своята стратегическа автономност и по този начин да укрепи Организацията на Северноатлантическия договор.

Трябва да бъдем по-активни при управлението на **миграцията**. Това изисква всеобхватни действия на всяко равнище и истинският подход на ЕС се основава на споделяне на отговорностите и на солидарност между държавите членки. Една добре функционираща система за предоставяне на убежище е система, която признава общите потребности и общите задължения, така че Европа да може да изпълнява своята отговорност спрямо лицата, които наистина се нуждаят от закрила, като същевременно бързо връща лицата, които нямат право на престой. Ефективната защита

¹³ Съобщения на Комисията: „По-силен Европейски съюз на световната сцена: по-ефикасен процес на вземане на решения в общата външна политика и политика на сигурност“, COM(2018) 647, 12.9.2018 г.; „Към по-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в данъчната политика на ЕС“, COM (2019) 8, 15.1.2019 г.; „По-ефикасно вземане на решения в областта на социалната политика: определяне на области, в които да се премине към засилено използване на гласуването с квалифицирано мнозинство“, COM (2019) 186, 16.4.2019 г.; „По-ефективен и демократичен процес на вземане на решения в политиката на ЕС в областта на енергетиката и климата“, COM (2019) 177, 9.4.2019 г.

на външните граници на ЕС изисква напълно оперативна европейска гранична и брегова охрана, която следва да постигне своята цел от 10 000 гранични служители във възможно най-кратък срок и най-късно до 2027 г. Европа трябва да продължи да насърчава така необходимата политика за интеграция на всички равнища, за да гарантира приобщаващи и сплотени общества. Управлението на миграцията също така е тясно свързано с гарантирането на запазването на основното постижение на свободното движение в рамките на Шенгенското пространство чрез надеждни и предвидими правила. Необходимо е също така да признаем, че е все по-важно използването на един съгласуван подход към законната миграция, тъй като законните пътища, включително презаселването, намаляват и стимулите за използване на маршрутите за контрабанда в Европа. Сътрудничеството с партньорските държави е от съществено значение за справяне с първопричините за миграцията, за подпомагане на бежанците, за справяне със смесените миграционни потоци, за борба с контрабандата и гарантиране на ефективно функциониране на връщането и обратното приемане. За да осигурят ефективна помощ за хората в родните им страни, инструментите за хуманитарна помощ и помощ за развитие, както и инструментите на политиката, трябва да бъдат координирани, както вече беше препоръчано в Глобалната стратегия на ЕС¹⁴, изготвена от върховния представител/заместник-председател на Комисията Федерика Могерини.

Конкурентоспособна Европа

Необходимо е да насочим **научните изследвания и иновациите** към екологичния, социалния и икономическия преход и свързаните с тях обществени предизвикателства. Ние трябва също така да превърнем научните постижения на Европа във водещи позиции в авангардни и революционни иновации. Това означава мерки в целия ЕС, с амбициозни цели за въпроси, които засягат всички нас всеки ден, като развитието на уменията, борбата срещу рака, вредните емисии и състоянието на океаните, включително пластмасите. ЕС, неговите държави членки и съответният сектор трябва да си партнират, за да инвестират в проекти и да съсредоточат финансови ресурси и умения за авангардни научни изследвания и иновационни проекти с широк обхват — от ресурсите и иновациите до внедряването. Комисията предложи да се отпуснат 100 милиарда евро за научни изследвания и иновации в рамките на следващия бюджет на ЕС. Фондовете на политиката на сближаване на ЕС ще мобилизират подобни суми за подпомагане на иновациите във всички региони на Европа. Използването на тези средства следва да бъде тясно свързано с промишлената политика и реформи, набелязани в рамките на европейския семестър за координация на икономическите политики.

Ние трябва да инвестираме в ключов европейски цифров капацитет, за да може Европа да се превърне в световен лидер в областта на цифровата трансформация. Трябва да работим заедно, **за да дадем тласък на създаването в Европа на ориентиран към човека изкуствен интелект**. Тази дейност следва да се ръководи от стратегията на Комисията в областта на изкуствения интелект¹⁵ и от координиран план, изготвен с държавите членки за насърчаване на развитието и използването на изкуствения интелект в Европа. Съвместни мерки са необходими в четири ключови области: увеличаване на инвестициите, увеличаване на обема на наличните данни, насърчаване

¹⁴ „Обща визия, общи действия: по-силна Европа. Глобална стратегия за външната политика и политика на сигурност на Европейския съюз“, юни 2016 г.

¹⁵ Съобщение на Комисията „Изкуствен интелект за Европа“ (COM(2018) 237 final), 25.4.2018 г.

на талантите и изграждане на доверие. ЕС следва да развива и насърчава ориентирани към човека и етични подходи в технологиите както на европейско, така и на международно равнище. Засилената координация е от съществено значение за превръщането на Европа в световен лидер в разработването и внедряването на авангарден, етичен и сигурен изкуствен интелект. Това трябва да бъде придружено от усилия за изграждането на европейски супер компютри и стратегически капацитет в кибернетичното пространство на световно равнище.

Необходимо е да подготвим нашето технологично и индустриално бъдеще по по-стратегически начин. Една **модерна индустриална политика** ще осигури необходимата инфраструктура, ще стимулира иновациите, ще улесни внедряването на нови технологии, ще насърчи развитието на интелигентна регулаторна екосистема и ще подкрепи промишлеността като цяло. Тя ще се основава на единния пазар и ще бъде насочена предимно към стратегическите вериги за създаване на стойност¹⁶, като например производството на устойчиви акумулатори в Европа. Като част от това усилие трябва да бъдем готови да предприемем незабавни действия, ако вътрешните или външните конкуренти нарушат условията на равнопоставеност. ЕС трябва да разработи нови инструменти за преодоляване на последиците от нарушаването на конкуренцията от чуждата държавна собственост и подкрепа. В същото време правилата за конкуренция на ЕС остават основата за лоялна конкуренция в полза на потребителите, на избора и иновациите. За да се вземат под внимание новите технологични промени, особено нарастващата зависимост от достъпа до данни в различните промишлени сектори, е важно те да са винаги актуални¹⁷.

Имаме нужда от подобряване, модернизиране и пълно прилагане на **единния пазар** във всичките му аспекти, като се премахнат всички изкуствени разграничения между традиционните физически търговски обекти и цифровите пазари. Трябва да се вземат под внимание многобройните призови на Европейския съвет за доизграждане и задълбочаване на единния пазар, по-специално чрез обръщане на внимание на по-трудните области, като например услугите, които възлизат на 70 % от нашия БВП (и в областите, в които изоставаме от някои конкуренти по отношение на производителността). Един по-задълбочен единен пазар, интегрирал цифровата икономика, основан на защитата на данните, ще даде възможност на предприятията да се разрастват и да търгуват зад граница. Нови правила за защита на потребителите, подходящи за цифровата ера, подобряване на защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, и по-ефективно прилагане ще засилят доверието на потребителите. Прилагането на законодателството в областта на конкуренцията е от ключово значение за укрепването на конкурентоспособността на европейските предприятия в световен мащаб чрез стимулиране на инвестициите и стремежа за подобряване на техните бизнес модели. Модернизирането на правилата за корпоративното данъчно облагане и данъка върху добавената стойност ще позволи на предприятията да се възползват от пълния потенциал на единния пазар.

Необходимо е да продължим да насърчаваме растежа и да осигуряваме устойчив просперитет чрез по-нататъшно задълбочаване на **Икономическия и паричен съюз**¹⁸

¹⁶ „Промислената политика на ЕС след Siemens-Alstom: нов баланс между отвореността и защитата“, Европейски център за политическа стратегия, 18.3.2019 г.

¹⁷ Вж. доклада, поръчан от комисаря по конкуренцията Маргрете Вестегер, „Политика на конкуренция в ерата на цифровите технологии“, 2019 г.

¹⁸ Продължаване по пътя, който вече е изложен в доклада на петимата председатели, озаглавен „Завършване на европейския икономически и паричен съюз“, публикуван през юни 2015 г.

и укрепване на структурните реформи на национално равнище. Предвид възможността нови членове да се присъединят към еврозоната през следващите пет години ЕС и еврозоната ще нараснат постепенно, така че целият Съюз ще се превърне в зона на единната валута, както е предвидено. Ето защо ние следва допълнително да укрепим банковата система и да ускорим интегрирането на нашите капиталови пазари. Дълбок и ликвиден европейски капиталов пазар ще подобри споделянето на риска в частния сектор, ще направи нашия Съюз по-конкурентоспособен и устойчив, и ще осигури основата за засилване на международната роля на еврото. Също така е необходимо да се постигне по-нататъшен напредък по отношение на сближаването на икономическите, данъчните и социалните политики на държавите членки. Опростяването на Пакта за стабилност и растеж би могло да подобри прозрачността и съответствието, като същевременно подкрепи постепенното разработване на обща фискална позиция за еврозоната¹⁹. За да завършим нашия Икономически и паричен съюз, полезен инструмент за стабилизиране би бил и европейски сигурен актив, въведен постепенно. Това би изисквало да се работи паралелно върху регулаторното третиране на експозициите към държавни дългови инструменти.

Необходимо е в многогодишната финансова рамка на ЕС да се въведе **бюджетен инструмент за конвергенция и конкурентоспособност за еврозоната**, който ще насърчава реформи и инвестиции, както беше предложено от Комисията и одобрено на срещата на върха на държавите от еврозоната през декември 2018 г. С течение на времето и с цел да завършим нашия Икономически и паричен съюз се нуждаем и от функция за стабилизация с цел допълнително укрепване на нашата устойчивост.

Трябва да продължим да подкрепяме трансформирането на **европейския пазар на труда**, като същевременно гарантираме неговата справедливост. Условията на труд и здравословните и безопасни условия на работа трябва да бъдат допълнително подобрени. Трудовата мобилност трябва да бъде справедлива и добре управлявана и съществуващите правила следва да бъдат прилагани ефективно. Необходимо е да помогнем на държавите членки да адаптират своите системи за образование и обучение към нуждите, за да могат хората да придобиват подходящи умения за пазара на труда днес²⁰. В едно застаряващо общество и в контекста на цифровизацията ще бъде от съществено значение да се гарантира адекватна социална закрила за всички хора на работа, да се инвестира в ученето, обучението и повишаването на квалификацията на работната сила в ЕС през целия живот и да се гарантират равни възможности.

Необходимо е да осигурим **модерна и гъвкава регулаторна рамка за мобилността и транспорта**, особено за автоматизираната и свързаната мобилност. Следва да увеличим свързаността в цяла Европа, като завършим изграждането на единното европейско транспортно пространство. Европа трябва да поеме водеща роля в определянето на нови международни стандарти за безопасна, интелигентна, устойчива, сигурна и стабилна мобилност. Правилата на ЕС трябва ефективно да защитават нашите транспортни системи от възникващи и променящи се заплахи за безопасната мобилност, като кибератаките. Трябва да намалим въздействието на нашите

¹⁹ Председателят Юнкер прикани Европейския фискален съвет през януари 2019 г. да извърши оценка на действащите фискални правила на ЕС до края на юли 2019 г., със специален акцент върху начина, по който тези правила може да се опростят още повече.

²⁰ Съобщение на Комисията „Укрепване на европейската идентичност чрез образование и култура — Приносът на Европейската комисия към срещата на лидерите в Гьотеборг, 17 ноември 2017 г.“, COM(2017) 673 final, 14.11.2017 г.

транспортни системи върху околната среда и климата. Това означава спешно внедряване на алтернативни горива, по-нататъшно подобряване на стандартите за превозните средства във връзка с емисиите на CO₂, замърсителите и шума. Следва също така да възприемем истински подход за кръгова икономика и да обърнем внимание на социалното въздействие на преминаването към по-чист и по-автоматизиран транспорт.

Справедлива Европа

Трябва да продължим работата си за **постигане на резултати по Европейския стълб на социалните права**, провъзгласен съвместно от Европейския парламент, Съвета и Комисията през ноември 2017 г. Трябва да се справим с неравенството и със социалните предизвикателства в регионите и държавите членки, но също и в различните области на икономиката. Неравенствата често са в основата на усещането за липса на възможности. Нашата основна цел не следва да бъде единствено създаването на повече работни места, но и откриването на повече качествени работни места и достъп до социална закрила, както и осигуряването на равен достъп до висококачествено образование, обучение и учене през целия живот. Следва да се обмислят и други идеи, като постепенното създаване на обща презастрахователна схема за обезщетения при безработица.

Също така трябва да работим с държавите членки за постигане на **социално приобщаване и равенство**, включително чрез преодоляване на регионалните различия, удовлетворяване на потребностите на малцинствата, разглеждане на въпросите, свързани с равенството между половете, и предизвикателството, свързано със застаряването на населението. Установено е, че неравенствата, както социални, така и териториални, често създават благоприятни условия за нарастващо чувство за несправедливост. Европейските институции следва да дадат пример, особено по въпросите на равенството между половете и да защитават принципа на равни възможности за всички.

Трябва твърдо да отстояваме и насърчаваме общите ценности и взаимното доверие, на които се основава Европейският съюз. Те насочват нашите политики и създават чувството за принадлежност въз основа на нашата обща култура. Това е от особено значение за **върховенството на закона**, което е предпоставка за демокрацията и основните права, както и за гладкото функциониране на нашия вътрешен пазар и на сътрудничество в областта на правосъдието и вътрешните работи. Ние трябва да укрепим съвместната си способност за запазване и отстояване на върховенството на закона. Това трябва да се постигне чрез изграждане на една култура на върховенство на закона в целия ЕС, като се поеме ангажимент за ефективно решаване на проблемите и подобряване на нашите инструменти за постигането на тази цел.

Трябва да защитим нашите **основни права** в света на цифровите технологии. Новите технологии не означават и не трябва да означават нови ценности. ЕС следва да разшири своята водеща позиция по отношение на защитата на данните и неприкосновеността на личния живот, като я превърне в уникална търговска характеристика като модел на основана на ценности и на данни икономика. Необходима е стабилна регулаторна рамка, която активно да отразява етичните и правните въпроси, свързани с изкуствения интелект. Цифровата трансформация изисква също така високи стандарти в областта на киберсигурността и защитата на потребителите.

Нуждаем се от справедлива и модерна **данъчна политика**, адаптирана към предизвикателствата на цифровата икономика и осигуряваща равни условия за интернет гигантите, платформите за търговия онлайн и местните предприятия. Борбата с отклонението от данъчно облагане, измамите и избягването на данъци ще изисква по-задълбочено сътрудничество на международно равнище и между националните данъчни органи.

Трябва да **подкрепяме висококачествените и достъпни здравни грижи на достъпни цени** чрез цифровата трансформация на здравните системи. Правилата на ЕС относно фармацевтичните продукти следва да са в крак с научните постижения, с борбата с антимикробната резистентност, да преодоляват недостига на лекарства и да подобряват наличието, финансовата достъпност и достъпа до терапии. ЕС следва да подкрепя държавите членки в усилията им да направят своите системи за здравеопазване ефективни, достъпни и устойчиви, включително чрез цифровата трансформация на здравните системи. Необходимо е да се намери решение на проблема с т. нар. „медицински пустини“, а в няколко региона на ЕС трябва да се обърне внимание и на намаляването на броя на медицинските специалисти с висока квалификация. В тези региони достъпът до основни услуги в областта на здравеопазването е изложен на риск.

Трябва да окажем подкрепа на достъпа до **качествени, енергийно ефективни жилища на достъпни цени** за всички в Европа, да подпомогнем държавите членки да гарантират функционирането на пазарите на жилища и осигуряване на социални жилища.

Устойчива Европа

Ние трябва да обърнем особено внимание на изпълнението на всички цели на устойчивото развитие, както в рамките на ЕС, така и в световен мащаб, в съответствие с **Програмата до 2030 г. за устойчиво развитие**, приета от Организацията на обединените нации. За постигането на тези цели трябва да модернизираме нашата икономика, да възприемем устойчиви модели на потребление и производство, да коригираме дисбалансите в нашата продоволствена система и да поставим на устойчива основа нашата мобилност, начина, по който произвеждаме и използваме енергията и проектираме сградите. Трябва да направим това по социално справедлив начин и така, че никой да не бъде изоставен в периода на прехода. Освен това трябва да насочим нашето образование, наука, финансиране, данъчно облагане, търговия и управление към постигането на целите за устойчиво развитие.

Необходимо е да повишим нашите усилия за борба с **изменението на климата и влошаването на състоянието на околната среда**, които застрашават биологичното разнообразие както на сушата, така и в океаните. Трябва да постигнем целите си за 2030 г. в областта на климата и енергетиката и да реализираме нашата амбициозна дългосрочна стратегия за намаляване на емисиите на парникови газове. За да бъде изпълнено това, Комисията заделва 25 % от бъдещата многогодишна финансова рамка за инвестиции, свързани с действия в областта на климата. От нас са необходими действия за спиране на загубата и възстановяване на биологичното разнообразие, както и за подобро предвиждане и смекчаване на рисковете от бедствия, свързани с климата и болести, включително чрез новосъздадения механизъм за гражданска защита rescEU. Една модернизирана обща селскостопанска политика следва да подкрепи този интегриран подход към устойчивостта.

Трябва да извършим преход към ресурсно по-ефективна **кръгова икономика** чрез насърчаването на „зелен“ растеж, биоикономика и устойчиви иновации. Следва да увеличим усилията за насърчаване на отговорно поведение на предприятията, устойчив избор от страна на потребителите и частно финансиране от различни източници. Един нов план за действие за кръговата икономика може да се съсредоточи върху устойчивото използване на ресурсите, особено в ресурсоемките сектори с висока степен на въздействие, така че Европа да поеме по пътя на устойчивото развитие. Това би отговорило на очакванията на гражданите да консумират храна, която е безопасна, здравословна и на достъпна цена²¹. Амбициозна стратегия за „нулево замърсяване“ ще даде тласък на иновациите, насочени към по-чисти алтернативи и заместители, които да осигурят чист въздух, почви и океани за настоящите и бъдещите поколения.

Необходимо е да оползотворим максимално потенциала на **енергийния съюз** чрез преодоляване на оставащите основни предизвикателства, включително енергийната сигурност, разходите за енергия на домакинствата и предприятията и въздействието върху изменението на климата. ЕС вече е създал най-напредналата законодателна рамка в областта на чистата енергия и сега следва да се съсредоточи върху нейното прилагане. Трябва да продължаваме с нашите усилия за разнообразяване на енергийните доставки и за свързване на националните енергийни мрежи, както и за насърчаване на прехода към устойчиви източници на енергия и енергийна ефективност. Енергийното данъчно облагане може да подпомогне прехода към чиста енергия и да допринесе за устойчив и социално справедлив растеж.

Влиятелна Европа

В един все по-раздробен и многополюсен свят ЕС ще трябва да укрепи позицията си, за да гарантира своето благоденствие, сигурност и ценности. Това ще изисква колективно усилие: нито една отделна държава членка не може да направи това сама. Само ЕС като едно цяло може да влияе на случващото се по света и да гарантира, че ние, европейците, определяме нормите, а не ги приемаме от други. Единствено заедно можем да запазим европейския начин на живот в условията на ожесточена конкуренция в световен мащаб и да защитаваме нашите ценности по света.

Както бе подчертано в глобалната стратегия от юни 2016 г., Европа трябва да поеме водеща роля в света чрез последователна и силна подкрепа за **многостранин, основан на правила световен ред, в който ООН заема централно място**. ЕС следва да насърчава глобално управление, стъпило на основни ценности, като правата на човека, върховенството на закона, устойчивото развитие, многостранността и зачитането на международното хуманитарно право.

Следва да използваме по-решително значителната икономическа мощ на ЕС за утвърждаването на нашите глобални интереси. Една програма за отворена и справедлива търговия създава възможности за европейските граждани и предприятия, като същевременно гарантира равнопоставеност у дома и в чужбина. Следва да дадем приоритет на запазването на **многостранината система за търговия, основаваща се на Световната търговска организация (СТО)**, която да бъде реформирана, за да се

²¹ С наскоро приетата директива относно нелоялните търговски практики във веригата за доставки на хранителни продукти (Директива (ЕС) 2019/633 от 17 април 2019 г.) ЕС предприе конкретни действия за подпомагане на доходите и, следователно, на устойчивостта на земеделските стопани в ЕС.

отговори на новите реалности на световната търговия, и да засилим сътрудничеството с основните международни търговски партньори.

ЕС следва да използва своята икономическа тежест, за да засили капацитета си в областта на санкциите, като подобри както ефективността на своите собствени мерки, така и своя инструментарим за защита от извънтериториалните последици от едностранни санкции, наложени от трети държави. **Засилването на международната роля на еврото** ще увеличи икономическия и паричния суверенитет на Европа, като намали разходите и рисковете, свързани с международната търговия, и допринесе за по-голяма финансова стабилност.

ЕС следва също така да даде приоритет на развитието на стабилни отношения с близките си съседи въз основа на ясен баланс на правата и задълженията. Това включва **подкрепа за трансформирането на Западните Балкани чрез провеждането на убедителна политика на разширяване**, в която ЕС трябва да спазва ангажиментите си. Следва също да спомогнем за стабилизирането на **нашите източни и южни съседи**, като същевременно работим за решаването на общите предизвикателства. ЕС следва да засили връзките си и с Африка с цел сближаването на двата континента в икономически и политически план, като се отчитат общите интереси и предизвикателства. Оповестеният през септември 2018 г. **Алианс между Африка и Европа за устойчиви инвестиции и работни места** трябва да бъде оползотворен изцяло с цел осигуряването на нови възможности чрез увеличена търговия и целенасочени инвестиции, включително в областта на образованието и съответните умения, и да доведе до силно партньорство по отношение на международния ред, основан на правила и ценности.

Част II: Уникалното предизвикателство пред Европа по отношение на комуникацията — как да се осъществява ефективна комуникация в целия континент във време на нарастваща разпокъсаност и дезинформация

В един все по-силно поляризиран и нестабилен свят Европа ще черпи сила от нашето единство и споделени ценности, за да преодолее предизвикателствата, пред които е изправена. Единствено заедно можем да отговорим ефективно на очакванията на гражданите за Съюз, който ги защитава и овластява. Но само това не е достатъчно. За да просперира, Европа трябва да бъде градена с активния и неотслабващ ангажимент на тези, за които е предназначен този градеж. Това изисква постоянна, честна и прозрачна комуникация относно това какво представлява ЕС, какво прави той, какви ценности застъпва и как се вземат неговите решения.

Комуникацията относно ЕС е споделена отговорност на институциите и държавите — членки на ЕС, на всички равнища — национално, регионално и местно. Тя не може да се подценява, нито да се разглежда като страничен аспект. По своята същност комуникацията е даване на възможност на гражданите да направят информиран избор и да участват пълноценно в европейската демокрация. Ето защо комуникацията относно Европа трябва да бъде на езиците, които нейните граждани разбират. Многоезичната комуникация е отличителна черта на ЕС и на неговото културно многообразие.

Когато европейците се отправят към изборителните урни на 23—26 май 2019 г., освен на ориентацията, която се предлага в политическите програми, те следва да могат да се опанят и на доказателства и факти. В днешната все по-разпокъсана и поляризирана медийна и информационна среда обаче, в която нараства значението на социалните медии, това невинаги е толкова просто. В ерата на цифровите технологии откриването и създаването на информация са по-лесни от когато и да е било преди. Това е съпроводено с огромен потенциал за разширяване и задълбочаване на дебата в рамките на Съюза. Пораждат се обаче и рискове и се засилва необходимостта дебатът да се основава на надеждна и точна информация. Институциите и държавите — членки на ЕС, трябва да обединят усилията си, за да се гарантира, че това действително е така.

В хода на своя мандат институциите на ЕС, и по-специално Комисията, ръководена от председателя Юнкер, се опитаха да комуникират по по-политически и стратегически начин. В настоящия раздел сме групирали някои от поуците от този опит.

II.1 Комуникацията относно ЕС е споделена отговорност

Европейският съюз е преди всичко съюз на хората и ценностите, с уникална система на демокрация, която се допълва и взаимодейства с националните, регионалните и местните демократични системи на всички държави членки, като работи и пряко с гражданите и гражданското общество. Всички тези, за които бъдещето на Европа е от значение, трябва да играят роля при разясняването на това какво означава да си част от този Съюз, и при открояването на ползите или последиците от неговите политики и решения.

Това налага и по-голяма честност в признаването на **съвместната отговорност на всички участници в политиката и вземането на решения** при комуникацията с гражданите във връзка с ЕС. Време е да се сложи край на склонността да се

национализират успехите и да се „европеизират“ неуспехите. Вместо това нашите общи решения и политики трябва да се обясняват по-добре. Нито една система не може да оцелее, ако нейните най-отявлени критици са тези, които носят съвместна отговорност за модела ѝ. Посланието на националистите и популистите се основава на фалшива дихотомия, която противопоставя националното срещу европейското. Институциите и държавите — членки на ЕС, трябва да отговорят като един със силно противодействащо послание, в което се обясняват основната роля на ЕС и ползите от него.

Гражданите ще имат вяра в Европа, ако техните основателни тревоги и очаквания бъдат вземани предвид. Европейските граждани често имат чувството, че не са достатъчно информирани за работата на ЕС²². За да се промени това, нашата комуникация трябва да обяснява как ЕС влияе върху живота на хората, както и да изгради и поддържа по-добро разбиране за функционирането на ЕС и за въпросите, които попадат в неговата компетентност.

Комуникацията трябва да бъдат **включена** в изготвянето на политиките от самото начало, а не като техен придатък или като начин за „разкрасяването“ им.

Комуникацията трябва да бъде **двупосочен разговор** — първо **слушай**, след това **води диалог**.

Тя трябва да се основава на **факти**, като **същевременно буди чувства**, да бъде подкрепена с **данни**, да е адаптирана към **целевата аудитория** и да бъде водена на **ясен език**.

Комуникацията следва да започва от нашите споделени ценности, а след това да се съсредоточава върху **конкретните резултати от политиките на ЕС за хората там, където те живеят**, и да подпомага **изграждането на общност**²³.

Доброто изготвяне на политики се нуждае от добра многоезична комуникация, за да могат тези политики да бъдат разбрани и припознати.

Свободата и плурализмът на медиите са и трябва да останат крайъгълен камък на Съюза, както е предвидено в член 11 от Хартата на основните права. Традиционните медии — включително по-специално журналистическият корпус в Брюксел, но и регионалните и местните медии — са ключови партньори в комуникацията относно делата на Съюза. Ежедневните обедни пресконференции на Комисията дават възможност на над 1 000 акредитирани журналисти и представители на медиите от близо 60 държави по света да задават въпроси относно политиките и вземането на решения на ЕС. Заедно с други срещи, те са предназначени да подпомагат журналистите за включването на европейския дебат сред обсъжданията, които текат на национално ниво във всяка държава членка. Обществеността има по-голямо доверие на традиционния печат, отколкото на социалните медии, като независим източник на

²² Стандартно проучване на Евробарометър № 88, ноември 2017 г.

²³ Както се препоръчва в доклада от 2017 г. „Как да достигнем до гражданите на ЕС: нова възможност“ на Люк Ван ден Бранде, специален съветник на председателя Юнкер по въпросите на връзките с гражданите.

новини и анализи относно ЕС²⁴. При все това уникалната европейска перспектива, предлагана от медиите, базирани в Брюксел, често е засенчвана или изтласквана настрани от репортажи, направени преобладаващо през националната призма. Трайната подкрепа за специализирани журналисти и медии с истинска европейска насоченост в съчетание с по-изразен европейски политически дискурс на националните лидери ще продължат да бъдат от първостепенно значение за създаването на истинско „европейско обществено пространство“ за информирани разисквания и дебати.

Комуникацията относно Европа обаче не е задача на институциите, нито на хората поотделно. При комуникацията по въпросите, свързани с ЕС, институциите на ЕС трябва да правят това, като са напълно наясно със задължението си да обясняват и обосновават работата си при пълна прозрачност. В същото време те не могат и не следва да носят отговорността за отстояването на Съюза съвсем сами. Макар че Комисията има специална роля в качеството си на пазител на Договорите и инициатор на законодателството на ЕС, тя няма същия обхват или близост, която имат националните или регионалните органи в комуникацията със собствените си граждани. Нито пък тя може да компенсира липсата на информация. Ето защо силният ангажимент на другите институции на ЕС и на държавите членки на всички равнища е от решаващо значение при комуникацията относно политиките на ЕС.

Както е посочено в Договорите, решенията на ЕС трябва да се вземат възможно най-открито и най-близо до гражданите²⁵. Макар че е постигнат голям напредък, увеличаването на отчетността и яснотата при вземането на решения е от съществено значение, за да се гарантира поемането на по-голяма съвместна отговорност за резултатите от политическите процеси. Това ще спомогне също така да се избегнат митът за „постоянна криза“ и тенденцията за съсредоточаване на комуникацията върху въпроси, по които има разногласия. Споровете и разискванията между ръководителите, правителствата, институциите и хората относно политиките на ЕС не са признак за конфликт, а за здрав и енергичен демократичен ангажимент. **Постоянната необходимост от постигането на балансиран и устойчив компромис е присъща на формата на управление, която европейците са избрали за себе си.** Важно е това да бъде подчертавано от всички участници в процеса на вземане на решения.

Има много успешни примери за това как институциите и държавите — членки на ЕС, работят заедно, за да се демонстрира европейското единство на световната сцена. Например в съобщението от 2015 г. относно Европейската година за развитие бе подчертан ангажиментът на Съюза към целите на ООН за устойчиво развитие, като за това се обединиха както всички институции на ЕС, така и общността на неправителствените организации в областта на развитието. Комуникацията и информационната дейност, насочени към аудитории в трети държави, трябва да се подобрят още повече с цел реализирането на стратегическите интереси на ЕС.

Споразумението за свободна търговия между ЕС и Япония е друг пример за единна позиция, като и Комисията, и Съветът, и правителствата на държавите членки изразиха

²⁴ През 2017 г. общественото доверие в традиционните медии (радио- и телевизионно излъчване и печат) нарасна, а намалю по отношение на интернет и социалните мрежи. Традиционните медии са най-надеждният източник на новини: радио (70 %), телевизия (66 %), печатни вестници и новинарски списания (63 %). По-малко от половината отговорили обаче (47 %) имат доверие в онлайн вестници и списания, а още по-малък дял — в уебсайтовете с видеоматериали и подкастове (27 %) и онлайн социалните мрежи и приложения за съобщения (26 %) — Експресно проучване на Евробарометър № 464, февруари 2018 г.

²⁵ Член 1 от Договора за Европейския съюз.

убедеността си относно ползите от споразумението. Комисията съзнателно избра да публикува и да направи обществено достояние всички мандати и документи за водене на преговори, следвайки изводите от предишни преговори, които често пъти бяха силно критикувани поради липсата на прозрачност.

По подобен начин в съобщението на Комисията във връзка с оттеглянето на Обединеното кралство от Европейския съюз едно ясно и просто послание за единство беше повторено от 27 държави членки с безпрецедентна откритост и прозрачност в преговорите за оттегляне. Възлагането на комуникацията относно Брексит основно на специална работна група на Комисията също така означаваше, че не бе допуснато излизането на Обединеното кралство от ЕС да узурпира или да внесе отрицателен елемент в програмата на Европейския съюз за положителни реформи.

Срещите на върха и срещите на високо равнище с трети държави предоставят ясна възможност за институциите и държавите — членки на ЕС, да изтъкнат важната роля на Съюза като двигател на положителна промяна у дома и в чужбина. Прозрачността чрез публикуването на документи, свързани с преговорите в други политически области, подкрепя този подход. Това бе показано в решаващата роля, която ЕС изигра за постигането на споразумение относно изменението на климата в Париж през декември 2015 г. Прозрачният подход спомогна за осигуряването на единство между държавите членки и за това гражданите да бъдат информирани и ангажирани в целия процес.

Много примери показват ползата от този вид съвместна, координирана комуникация. Същевременно можем обаче да научим много от случаите, когато нашата комуникация не бе на ниво. Усилията на ЕС във връзка с комуникацията често страдат от това, че се правят големи заявки, а изпълнението е слабо. Това е най-видимо, ако погледнем колко пъти лидерите на ЕС са поемали ангажимент в заключения на Европейския съвет за завършване на единния цифров пазар или на банковия съюз. От друга страна, ЕС може често да бъде упрекван, че много слабо е изтъквал постигането на резултати,

надхвърлящи с много поставените задачи. Комуникацията във връзка с миграцията е показателна в това отношение. При все че терминът „миграционната криза в Европа“ все още заема видно място в обществените и политическия дебат, истината е, че броят на пристигащите в ЕС е сведен до равнищата отпреди кризата.

Институционалната комуникация на ЕС често е възпрепятствана от неспособността му да се конкурира с убедителните национални гласове или онлайн платформи. Във връзка с реформата на законодателството на ЕС в областта на авторските права институциите на ЕС бяха изправени пред мощни лобистки и комуникационни кампании срещу предложената реформа през последните седмици преди решаващото гласуване в Европейския парламент. Липсата на също толкова силна реакция от страна на ЕС означаваше, че намеренията и причините зад реформата не са били достатъчно известни на обществеността, при все че в крайна сметка реформата беше одобрена с ясно изразено мнозинство в Европейския парламент.

За да се противодейства на такива тенденции и да бъдат преодолените тези слабости, е необходима повече съвместна комуникация на национално равнище. По-специално лидерите на ЕС следва да координират по-добре как комуникират резултатите от преговорите и срещите на върха пред аудиториите в своите страни.

Налице са също така много други възможности за съвместна комуникация, от които институциите и държавите — членки на ЕС, следва да се възползват през целия цикъл на вземане на решения.

Всички тези примери сочат нуждата от по-добра координация на усилията в областта на комуникацията относно ЕС на европейско, национално, местно и регионално равнище. Сътрудничеството между институциите на ЕС в областта на комуникацията е добре развито, по-специално между Комисията и Европейския парламент. С подписването на съвместна декларация през декември 2017 г. комуникационните служби на двете институции се споразумяха да работят заедно и да споделят ресурси в подготовката на изборите за Европейски парламент, като началото бе сложено с [кампанията www.thisimeinvoting.eu](http://www.thisimeinvoting.eu). Те правят това, като отчитат своята споделена отговорност за **мобилизирането и даването на възможност на гражданите да вземат информирани решения относно бъдещето на Европа**.

Този прагматичен подход изгради нова култура на съвместна работа под знака на ЕС, като бе надскочено институционалното съперничество за популяризиране на ползите от Съюза за гражданите. В същия дух цялата визуална комуникация на институциите на ЕС по повод 60-ата годишнина на Римския договор бе под знака на Съюза вместо под знака на отделната институция.

Освен във връзка с предстоящите избори Парламентът и Комисията следва да засилят сътрудничеството между бюрата за връзка на Парламента и представителствата на Комисията в държавите членки. Те трябва да поощряват допълнително взаимодействието в текущата си комуникация и да съчетават дейностите си за популяризиране. Неправителствените организации, социалните партньори, информационните центрове „Europe Direct“ и други мрежи, както и академичните среди, също следва да участват в процеса. Представителствата на Комисията и бюрата за връзка на Европейския парламент показват много по-силно присъствието и „марката“ на ЕС в общи пространства в **Домовете на Европа** в целия Съюз и изложенията **Europa Experience**, организирани вече в няколко държави членки.

Например над 70 000 души са посетили наскоро откритото изложение Experience Europe в Хелзинки.

Център за контакт Europe Direct

Единният европейски телефонен номер за въпроси на гражданите относно ЕС. Центърът за контакт отговаря по телефона/електронната поща на всеки от 24-те официални езика на ЕС. Центърът за контакт Europe Direct в числа:

- ✓ **109 000** въпроса през 2018 г.
- ✓ **27 000** въпроса между януари — март 2019 г.
- ✓ **85 %** от клиентите са доволни

Безплатен телефон от ЕС: +800 6 7 8 9 10 11.
Онлайн: https://europa.eu/european-union/contact_en

Мрежата Europe Direct е

съставена от приблизително

- ✓ **440** информационни центъра Europe Direct във всички държави членки и
- ✓ **330** европейски документационни центъра

Мрежата обхваща по доста хомогенен начин градове, селски райони и най-отдалечени региони в 28-те държави членки.

II.2 Постоянен диалог с гражданите

Осъществяването на диалог с гражданите на постоянна основа е от съществено значение за укрепването на европейската идентичност и демокрация и за осигуряването на по-голяма ангажираност с европейския проект. Членовете на Комисията бяха активно насърчавани да участват в диалози с гражданите в целия Съюз.

Диалозите с гражданите в цифри

(включително 25 диалога с
гражданите
в реално време във Facebook)

1572 диалога в 583 града

2015 г. 53

2016 г. 73

2017 г. 317

2018 г. 847

2019 г. 282

(до 30 април 2019 г.)

Ангажиментът на гражданите ще бъде успешен единствено ако е налице **ответен ангажимент**. Тези диалози са възможности за представяне на политическата програма на Комисията и, което е по-важно, за изслушване на идеите и очакванията на гражданите. Представителствата играят ключова роля — те са „очите, ушите и гласа“ на Комисията по места, за да се гарантира, че тези диалози се вписват в националния и местния контекст.

Бялата книга на Европейската комисия относно бъдещето на Европа от март 2017 г. даде нов импулс на този процес. През последните пет години стотици хиляди души са участвали в приблизително 1 600 граждански диалога и консултации с гражданите, организирани в цяла Европа от Комисията или с нейна помощ. От януари 2015 г. насам стотици членове на Европейския парламент, на националните правителства и на регионалните органи на властта, както и всички 28 членове на

Комисията са участвали в граждански диалози и консултации с гражданите. Със своята кампания „Размисъл за Европа“ Комитетът на регионите даде думата в дебата и на регионите, а Европейският икономически и социален комитет ангажира гражданското общество в диалози за бъдещето на Европа. Изричната подкрепа на френския президент Макрон за тази нова форма на взаимодействие повиши значително видимостта на диалозите.

В доклада на Комисията относно диалозите и консултациите с гражданите, публикуван на 30 април 2019 г., се потвърждава, че повечето граждани оценяват като изключително важна ролята на Европа за справяне с глобалните предизвикателства, но очакват от нея да бъде по-ефикасна и по-прозрачна²⁶.

²⁶ Европейска комисия, „Диалози с гражданите и консултации с гражданите — основни заключения“, 30.4.2019 г. (https://ec.europa.eu/commission/progress-reports-citizens-dialogues-and-consultations_en)

Техните основни очаквания от ЕС са следните:

Европа, която защитава: гражданите очакват ЕС да се вслушва в техните тревоги и да предприема мерки за насърчаване на безопасността, здравето и сигурността. Те очакват социалните права да бъдат отстоявани, както и те самите да бъдат защитавани от престъпления.

Справяне с миграцията: гражданите очакват европейски политики в областта на миграцията, за да се спре загубата на човешки живот, но и за прекратяване на незаконните миграционни потоци.

Динамична икономика: гражданите очакват действия за предотвратяване на бъдещи икономически кризи. Те очакват ЕС да донесе благоденствие, да осигури растеж и да регулира сектора на технологиите, за да запази своята конкурентоспособност в световен мащаб. Те биха искали Съюзът да даде приоритет на научните изследвания, иновациите и инвестициите със специален акцент върху кръговата икономика и цифровата икономика.

Борба с изменението на климата, опазване на околната среда: гражданите очакват ЕС да поеме глобална водеща роля в действията в областта на климата и опазването на околната среда.

Европа на ценности, включително демокрацията, прозрачността и върховенството на закона: гражданите очакват повече информация относно процеса на вземане на решения в ЕС и по-големи възможности за упражняване на влияние. Те очакват ЕС да отстоява своите ценности, включително основополагащите принципи на равенство между половете и недискриминация.

Възможности за младите хора: гражданите очакват от Европа да предложи на младите хора по-големи шансове за успех в живота, включително чрез борба с младежката безработица и инвестиции в образование.

По-силна Европа в света: гражданите очакват от Европа да бъде силен участник на световната сцена, ръководен от принципи.

В рамките на целия този процес на диалог, консултации и дебати Комисията взе предвид очакванията на гражданите и предприе действия по тях. Например през ноември 2017 г. институциите на ЕС **провъзгласиха европейския стълб на социалните права** в отговор на широко разпространените искания за по-социална Европа. През януари 2018 г., в отклик на масовата обществена подкрепа за преход към кръгова икономика, Комисията прие **първата по рода си европейска стратегия относно пластмасите**.

ЕС се стремеше също така да подчертава осезаемото въздействие на политиките на ЕС. Именно в този дух беше стартирана **Европейската агенция за гранична и брегова охрана** на граничен контролно-пропускателен пункт в България на 6 октомври 2016 г. — ясно послание към хората в региона, чийто живот е най-силно засегнат от глобалните предизвикателства, свързани с миграцията. Трябва обаче много повече работа, за да се засили споделеното усещане на гражданите за принадлежност на европейския проект. В този дух трябва да се запази динамиката на гражданските

диалози и консултации, когато новият Европейски парламент бъде избран и започне дейността си, и следващата Комисия встъпи в длъжност.

Ръководителите на ЕС наскоро предприеха важни стъпки в тази посока. За първи път в заключенията на Европейския съвет от декември 2018 г. бе приветствано провеждането на гражданските диалози и консултациите с гражданите. Те се възприемат от лидерите на ЕС като „безпрецедентна възможност за обмен на мнения с европейските граждани[, които]... биха могли да вдъхновят бъдещи консултации и диалог“²⁷. Освен това в заключенията се прави пряка връзка между обмена на мнения с гражданите и следващата стратегическа програма на Европейския съюз, която ще бъде подготвена от неформалната среща на лидерите от ЕС-27 в Сибиу.

Резултатите от тези диалози и консултации трябва да бъдат открити и да се използват като обратна информация в процеса на създаване на политики. Това означава да се публикуват основните резултати от всеки диалог, редовно да се събират и да се анализират тенденциите и да се гарантира, че те се вземат предвид при разработването на политиката.

Уебсайт Европа:
На първо място в света
в категорията на
обществените/правителст
вените уебсайтове

На второ място по отношение
на интернет трафика в
рамките на 3 700 000-те
сайта, регистрирани с домейна
„eu“

През 2018 г. над **300**
милиона посещения от над
200 милиона отделни
посетители

24 официални **езика** на ЕС
<https://europa.eu/>

Също толкова важно е ежедневно да се използва огромният потенциал на онлайн комуникацията с гражданите. Това трябва да се прави чрез социалните медии и други онлайн канали, както и уебсайта на Съюза Еуропа, който имаше над 200 милиона отделни посетители през 2018 г.

Може да се продължат постигнатите през последните години стъпки напред, като например портала „Споделете мнението си“ на уебсайта Еуропа, така че гражданите и заинтересованите страни да могат да съобщават за своите тревоги и интереси

директно на създателите на политиките и вземащите решения. Тези механизми също трябва да се популяризират по-широко.

В подкрепа на тези усилия е от решаващо значение да се насърчава и подкрепя по-голямо общо познаване на историята, функционирането и компетентностите на ЕС, включително чрез образователни програми. Образованието и обучението имат основна роля в разясняването и насърчаването на познаването на съответните роли и компетентности на Съюза и държавите членки. Като зачита правомощията на държавите членки, ЕС следва да се стреми да изгради партньорства с образователните институции на национално и регионално равнище, **за да гарантира, че европейското гражданско образование става част от формалното учене**. Изучаването на Европа и общата ни история също ще насърчи по-доброто разбиране на ценностите на ЕС и на основните права.

²⁷ Заключения на Европейския съвет, 13—14.12. 2018 г., точка 15

II.3 Единно послание чрез институционална комуникация

През последните пет години институциите на ЕС и особено Комисията работиха за преодоляване на тясноведомственото мислене в собствената си комуникация. За да могат гражданите да възприемат положителната промяна, която ЕС внася в живота им, те се нуждаят от ясна и последователна комуникация за това, което представлява ЕС, и за начина, по който те се възползват от политиките и действията на ЕС. Вместо фрагментирана комуникация относно отделните политики и програми, единният подход дава възможност на хората да разбират по-ясно релевантността на политиките. Това е целта на стратегията на Комисията относно институционалната комуникация — да се информират гражданите относно ценностите и действията, предизвикателствата и възможностите на ЕС, както и за начините да се справим с тях заедно.

Комуникация в социалните медии по емоционален начин със силни визуални материали

Тази Комисия се насочи основно към стратегическите области, в които ЕС можеше да донесе ползи. 10-те политически приоритета на председателя Юнкер от юли 2014 г. бяха придружени от ангажимент да се обяснят целите им с ясни и съгласувани основни послания. Произтеклите от това институционални кампании, демонстриращи ценностите на ЕС и съдържащи силен емоционален заряд, помагат за предаването на тези основни послания.

Този подход се основава на ясен, последователен наратив, показващ ползите за гражданите чрез разказване на истории. Разказването на истории е много силен начин да се привлечат гражданите и да се общува с тях. Политика или политически приоритет, които не са обяснени или подкрепени с примери и емоции, е малко вероятно да се

приемат по същия начин от засегнатите от това граждани. Разказването на историята на ЕС по един по-ангажиран и емоционален начин е по-ефективно средство за комуникация, отколкото ограничаването само до фактическите и основани на данни доводи. Това също така е в съответствие с естеството на ЕС като съюз на ценности, а не само съюз на икономики.

При този подход всяка политика продължава да има своя собствена специална комуникация със заинтересованите страни в рамките на едно по-широко положително послание. Същевременно **институционалната комуникация гарантира, че гражданите и заинтересованите страни получават ясни и силни послания на собствения си език**, адаптирани за тяхната възраст, култура и история, със засилено използване на информационни графики, визуални послания и видеоматериали, основани на наративи. Рационализираният подход позволи на Комисията да излъчи собствен европейски институционален глас.

Участие и взаимодействие в социалните медии

@EU_Commission
над **1 милион**
последователи

Европейска комисия
над **580 000**
последователи

Европейска комисия
близо **923 000**
привърженици

EUTube
близо **83 000** абонати

europeancommission
над **240 000** последователи

Институционалната комуникация оказва реално въздействие и доказва, че е ефективна от гледна точка на разходите, финансирана единствено от съществуващите средства. Чрез обединяването на ресурси Комисията успя да **общува по-добре с гражданите и да подобри разбирането на ценностите на ЕС, политическите приоритети и политиките и да насърчи хората да участват активно** в изграждането на ЕС. Оценяването и обратната информация потвърждават ефективността, ефикасността, целесъобразността и съгласуваността на този подход. Неотдавна проведената оценка на кампанията # InvestEU, обхващаща всички фондове на ЕС, предназначени за стимулиране на инвестициите, показва, че само за една година, кампанията е достигнала потенциално 240 милиона контакти, като положителното възприемане на въздействието на финансирането от ЕС в регионите на ЕС е нараснало с 4—5 процентни пункта²⁸.

В отговор на основните тревоги на гражданите Комисията състави наратив, основан на десетте политически приоритета на мандата ѝ. Три допълнителни институционални обществени кампании представиха тези съобщения по творчески и иновативни начини, за да възбудят диалог в цяла Европа относно влиянието на ЕС върху ежедневието на гражданите.

При все по-голямо използване на социалните медии, аудио-визуални комуникационни и цифрови инструменти, темите на кампанията бяха внимателно избрани:

InvestEU използва 100 истински житейски истории в илюстрация на това как инвестициите на ЕС създават работни места, променят живота на хората и съживяват общности в цяла Европа;

EUandME се обръща се към младите европейци, за да се започне разговор относно европейските ценности и постижения чрез серия от кратки филми и

²⁸ Окончателен доклад за проучването: Мониторинг на изпълнението на комуникационните дейности на ЕК за Плана за инвестиции за Европа, Technopolis Group, ноември 2018 г.

истории на млади хора, чийто живот е повлиян от ЕС; а

EUprotects обяснява как „обикновени герои“ работят заедно из Европа, за да се справят с проблеми, свързани със сигурността и безопасността на хората, като показва действия на ЕС по отношение на глобални предизвикателства, които не могат да бъдат преодолені на национално равнище.

Комисията организира също така **пилотна институционална кампания в редица селски райони**, предназначена да обясни ползата от сътрудничеството на равнище ЕС в по-трудно достъпни общности. Кампанията ще продължи 18 месеца, като започне от срещи със заинтересованите страни от селските райони през март 2019 г. и с целеви групи през май, за да се разграничат основните теми и послания за всяка страна, преди да бъдат разгърнати специално предназначени комуникационни дейности. Освен това Комисията ще стартира кампания относно **сътрудничеството на ЕС с Африка**, паралелно със съществуващите комуникационни усилия относно конкретните проекти и програми.

Обединени под знамето на ЕС, **институционалните кампании проправят пътя за това специалистите по комуникация на ЕС да работят заедно на всички равнища**. Отделите по политики на Комисията предоставят експертни знания и информация, която служи за кампаниите; а групите по научни изследвания и целевите групи спомагат да се гарантира, че към целевата аудитория се насочват подходящи послания, че представителствата на Комисията адаптират съдържанието към местните интереси и чувствителни въпроси.

Опитът на институционалните кампании през мандата на тази Комисия показва силно въздействие в достигането до гражданите с емоционално разказване на истории и персонализирани съобщения за различните държави членки и региони. Комисията предложи продължаването на метода на институционалната комуникация в рамките на многогодишната финансова рамка за периода след 2020 г., като определи ключови послания и приоритети за няколко години. Този модел следва също да бъдат допълнително разработен в подкрепа на стратегическите цели на Съюза за в бъдеще.

Другите институции на ЕС се приканват да подкрепят и приемат този подход на институционална комуникация в комуникационната си дейност, което ще допринесе за изграждането на споделени, постоянни и съгласувани послания. Държавите членки следва също така да разработят допълнителни инструменти за комуникация, които помагат на гражданите да разберат по-добре връзката между политиките на ЕС и тяхното въздействие на местно равнище.

II.4 Да действаме заедно за борба с дезинформацията

Борбата с дезинформацията, като същевременно се защитава свободата и плурализма на медиите, е от основно значение за защитата на европейската демокрация. Бързото развитие на цифровите технологии не само промени начина, по който гражданите използват новините, но и преобразува формите им на общуване. **Онлайн платформите свързват гражданите, като им дават възможност да създават съдържание и да преодоляват географските и социалните бариери.** Онлайн платформите се

превърнаха в мощни информационни портали²⁹, като „пазачите на информационния вход“ имат финансови интереси при обслужването на потребители с индивидуализирана информация.

Тази среда прави по-лесно за гражданите да общуват и да изразяват своите политически виждания, като по този начин допринася за стабилното функциониране на демократичните общества, но и позволява също бързото разпространение на вредна дезинформация, насочена към възпрепятстване на демократичните процеси. Данните показват, че участници от чуждестранни държави също все по-често използват дезинформационни стратегии, за да оказват влияние върху обществените дебати, да разделят хората и да се намесват в демократичния процес на вземане на решения.

Комисията дефинира дезинформацията като „доказуемо невярна или подвеждаща информация, която се създава, представя и разпространява с цел

да се извлече икономическа изгода или съзнателно да се въведе в заблуждение обществеността, като последиците от това могат да бъдат в ущърб на обществен интерес“³⁰. Целта на дезинформацията е да отвлече вниманието и да внесе разкол, да посее съмнение чрез изкривяване и фалшифициране на фактите, като по този начин обърква хора и отслабва доверието им в институциите и в установените политически процеси.

Наш общ дълг е да защитаваме основната ценност на свободата на изразяване и да пазим европейските граждани от дезинформация. Това изисква действия в три направления — **ефективни политически мерки за регулиране на онлайн съдържанието и доставчиците на услуги, иновативна комуникация за изграждане на устойчивост срещу дезинформацията и непрекъсната защита на свободата и плурализма на медиите.**

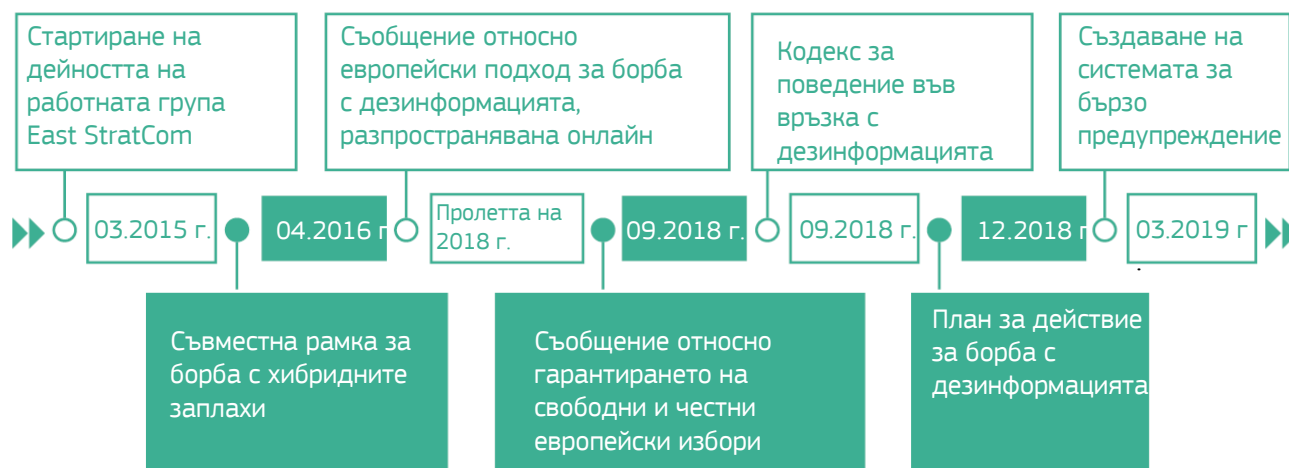
През последните пет години ЕС увеличи усилията си за борба с дезинформацията. След заключенията на Европейския съвет от март 2015 г. беше създадена [работната група East StratCom](#) в рамките на Европейската служба за външна дейност (ЕСВД). Заедно с Европейската комисия и делегациите на ЕС в страни извън ЕС работната група осъществява комуникационна дейност относно политиките на Съюза в страните от източното съседство, като укрепва медийната среда и подкрепя свободата и независимостта на медиите. Тя подобрява капацитета на ЕС за прогнозиране, реагиране и повишаване на осведомеността относно дейностите по дезинформация.

Комисията предприе действия по отношение на дезинформацията в областта на законодателството, сигурността и комуникацията. През изминалата година Комисията подчерта значението на това да се гарантира провеждането на свободни и честни

²⁹ 62 % от новините се четат на мобилни платформи — Pew Research център:
<http://www.journalism.org/2012/10/01/future-mobile-news>

³⁰ Съобщение на Комисията „Европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн COM (2018) 236 final, 26.4.2018 г.

избори за Европейски парламент³¹. Тя насърчи водещите платформи да се придържат към кодекс за практика срещу дезинформацията и представи план за действие с предложения за координиран отговор на ЕС на предизвикателството, свързано с дезинформацията. Платформите трябва да поемат полагащия им се дял от отговорността за гарантирането на свободно и безпристрастно изразяване в Европа.

Планът за действие³² се насочва към четири области за изграждане на способностите на ЕС и на държавите членки и за засилване на сътрудничеството: 1) по-добро откриване, анализиране и разкриване на дезинформацията; 2) изграждане на по-тясно сътрудничество и съвместна реакция чрез нова система за бързо предупреждение; 3) ангажиране с онлайн платформите и сектора съгласно кодекса за поведение, подписан от онлайн платформите, водещите социални мрежи, рекламодателите и дружествата от сектора и 4) повишаване на осведомеността и овластяването на гражданите чрез целенасочени кампании и програми, посветени на насърчаването на медийната грамотност на европейско и национално равнище.

От решаващо значение е, че борбата с дезинформацията изисква непрекъснат поток от основани на факти съобщения, които помагат на гражданите да разграничават реалността от лъжата.

Комисията отговаря на дезинформацията пряко чрез службата на говорителя, представителствата на Комисията в държавите членки и в социалните медии, като се основава на експертния опит на своята мрежа срещу дезинформацията — група на Комисията от „развенчаващи митове“ експерти — на анализ на данни от социалните медии и на постиженията на поведенческите науки. Комисията предоставя фактологична и точна информация относно своите политики и политически приоритети и опровергава всяка невярна информация, която се стреми да заблуди европейските граждани по отношение на ЕС.

³¹ Съобщение на Комисията „Гарантиране на свободни и честни европейски избори“, COM (2018) 637, 12.9.2018 г.

³² Съвместно съобщение на Европейската комисия и върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност „План за действие за борба с дезинформацията“, JOIN(2018) 36 final, 5.12.2018 г.

Цветните моливи и пастели ще бъдат „забранени“ от Европейския съюз: През 2017 г. се появиха заглавия в медиите, които неправилно уведомяваха, че ЕС забранява пастелите и цветните моливи. В действителност ЕС предлагаше да се намали долната граница на съдържанието на олово в играчките въз основа на научни доказателства. Мерките гарантират, че децата могат да използват безопасно пастелите, без да бъдат изложени на отравяне с олово.

ЕС забранява дюнерите: След дебати в Европейския парламент през 2017 г. относно основаните на фосфат консерванти в преработеното месо се разпространиха слухове, че ЕС забранява дюнерите. В действителност научните изследвания показаха връзка между този химикал и сърдечните заболявания. Предложението целеше промяна в производството на месото за кебап, но нямаше нищо общо със забрана на популярната храна.

В държавите членки представителствата на Комисията също допринасят за развенчаването на митове³³, като посочват истината за най-широко разпространените и често срещани лъжи относно ЕС.

В бързо развиващия се свят на дезинформацията **институциите трябва да продължат с усилията си за много бързо приспособяване не само към променящите се политически обстоятелства, но и към променящата се технологична среда.** Използването на „ботове“ (онлайн работи, които извършват повтарящи се задачи въз основа на алгоритми) в комуникацията вече е реалност³⁴. В близко бъдеще изкуственият интелект също ще бъде все по-често използван за провеждането на комуникационни дейности. Институциите на ЕС и държавите членки трябва да продължат своите усилия, за да могат да се приспособят и да продължат напред в тази нова реалност. Образователните системи могат да играят роля в тази връзка: планът за действие в областта на цифровото образование би могъл да насърчи повече специализирано обучение в областта на изкуствения интелект.

³³ Вж. примери на представителството на Комисията в Париж (<https://decodeursdeleurope.eu>), Вилнюс (https://ec.europa.eu/lithuania/home_lt) и Лондон (<https://blogs.ec.europa.eu/ECintheUK/euromyths-a-z-index>)

³⁴ През 2017 г. т.нар. „ботове“ (или онлайн работи, които извършват повтарящи се задачи въз основа на алгоритми) отговаряха за над половината от целия интернет трафик; докато „добри“ ботове създават 23 % от общия интернет трафик, около 29 % от него се генерира от създатели с незаконни цели. Вж. Шведската агенция за гражданска защита „Борба с дейностите по информационно влияние: текущо състояние“, 2018 г. (<https://rib.msb.se/filer/pdf/28698.pdf>)

Дейности по „развенчаване на митове“ от представителствата

Décodeurs de l'Europe — инициатива на представителството на Комисията в Париж

https://ec.europa.eu/france/news/decodeurseurope_fr

Воини на клавиатурата — инициатива на представителството на Комисията във Варшава

<https://www.facebook.com/groups/wojownicyklawiatURY/>

За да се продължи борбата с нарастващата вълна от дезинформация, държавите членки и институциите трябва да работят заедно, за да се възползват от съществуващото полезно взаимодействие и да обединят ресурсите си. Заедно, държавите членки и институциите на ЕС трябва да гарантират, че новата система за бързо предупреждение се използва изцяло. Отвъд обмена на информация е необходима **истинска научна общност с опит по различните аспекти на дезинформацията**, която черпи идеи от научноизследователските и академичните среди, проверителите на факти, онлайн платформите, технологичните експерти и международните партньори. Комисията е готова да свърже експертните познания на своята мрежа срещу дезинформацията със системата за бързо предупреждение и да предостави център за политиката на ЕС по темата за борба с дезинформацията.

Комисията възнамерява да улесни създаването на **европейска мултидисциплинарна общност** за насърчаване на сътрудничеството между всички участници, най-вече **независимите проверители на факти и научните изследователи**, ангажирани в борбата срещу дезинформацията. За тази цел Комисията планира да създаде европейска платформа относно дезинформацията. Платформата ще увеличи сътрудничеството между проверителите на факти и научните изследователи, с цел да се гарантира пълно покритие на територията на Съюза и да се улеснят изграждането и взаимното свързване на съответните национални организации, включително национални центрове за дезинформация.

На срещата си в Сибиу, Румъния на 9 май 2019 г. лидерите на ЕС се приканват:

1. **Да признаят, че комуникацията относно Европейския съюз е съвместна отговорност на държавите — членки на ЕС, на правителствата на всички равнища и на институциите на ЕС.** Трябва да осъществяваме повече комуникационна дейност с общи послания с „марката“ на ЕС, като обясняваме какво означават за хората решенията и политиките и какви конкретни резултати носят. Трябва да се възползваме от важните политически споразумения и решенията на заседанията на Европейския съвет и да използваме основни етапи и ключови събития, за да подчертаваме европейското единство (например Деня на Европа на 9 май, годишнините от подписването на Договорите и разширяванията на Съюза).
2. **Да увеличат ангажираността си и общуването с гражданите относно политиките и въпросите на Европейския съюз.** Институциите на ЕС и държавите членки следва да засилят подкрепата си за постоянен диалог с гражданите относно Европейския съюз, като използват гражданските диалози и срещите, консултациите или конвенциите на обществени места, както и цифровите и аудио-визуалните технологии. Те трябва да информират хората относно пълния набор от възможности да изразят своите становища относно ЕС и политиките му и да гарантират, че резултатите от гражданските диалози и консултации се използват чрез надлежен процес и канали при формулирането на политиките.
3. **Да гарантират, че институциите на ЕС ще работят в по-тясно сътрудничество в бъдеще за кампаниите по институционалната комуникация на ЕС въз основа на споделени европейски ценности,** като разказват историята за това каква разлика внася Европейският съюз в ежедневието на хората. Кампаниите следва да са насочени към всички видове публика, на собствения им език, по привлекателен, ангажиращ и показателен начин. Тези кампании следва да бъдат изцяло приведени в съответствие със стратегическите приоритети за следващия цикъл на политиката.
4. **Да обединят сили за борба с дезинформацията, като комуникацията на ЕС се основава на факти.** Да увеличат независимите услуги по проверка на фактите на национално и на европейско равнище, да насърчават медийната грамотност и развиването на умения в областта на изкуствения интелект. Да активизират работата със социалните мрежи и онлайн платформите на равнището на ЕС, за да бъдат насърчени добрите практики, като същевременно защитават свободата и плурализма на медиите. Да увеличат усилията за обединяване на ресурси на ЕС и на национални ресурси за гарантиране на правото на гражданите за фактическа, обективна и надеждна информация за Европейския съюз.
5. **Да насърчават преподаването и ученето за Европейския съюз на всички равнища на образованието,** да укрепват познанията на учащите се за Европейския съюз, неговите ценности, функциониране и област на дейност. ЕС следва да изгради партньорства с образователните институции на национално и регионално равнище, за да гарантира, че европейското гражданско образование ще стане част от формалното учене. Да привлекат в това усилие бивши участници в програмата Еразъм и Европейския корпус за солидарност. Да гарантират, че гражданите на ЕС са осведомени за правата си.

Част III: Заключение

С наближаващите избори между 23 и 26 май 2019 г. европейците трябва да бъдат в състояние да гласуват при пълна осведоменост относно предизвикателства, пред които сме изправени в момента, и възможностите, които ЕС може да им предостави. Те трябва да бъдат добре запознати с алтернативните визии за бъдещето на Европа, които се представят и обсъждат по време на текущата кампания за изборите за Европейски парламент.

Неформалната среща на лидерите на ЕС-27 в Сибиу на 9 май 2019 г. е подходящият момент да подновим нашето единство и целенасоченост, като съблюдаваме здравословните различия в представяните на изборите мнения, но без да бъдем ограничавани от тях. Единството в многообразието е отличителна черта на нашия Съюз. Така именно работи той, включително в трудни моменти. В този дух срещата в Сибиу ще бъде точният момент и точното място, за да се покаже, че тревогите на гражданите се вземат предвид при следващата стратегическа програма и да се отправи послание на надежда и напътствие за бъдещето на Съюза в сегашната несигурна глобална конюнктура.

Когато Европа гледа напред в бъдещето, тя следва да го прави с доверие. Ако европейските народи са в състояние да се обединят около общ набор от цели, няма предизвикателство, което да не могат да преодолеят. И ако европейските създатели на политики са способни да вдъхновяват, ангажират и предоставят възможности на гражданите, не съществува разделение, което да не могат да преодолеят.

Следващата стратегическа програма на ЕС е възможност да се покаже ясно, че сме в състояние да преодолеем вътрешните си различия и да се възправим заедно, за да посрещнем трудностите на нашето време. Светът няма да чака Европа. Време е вместо това Европа да се издигне на висотата на световната си амбиция.